

9. Het leven van Jezus Christus - Het nooit vertelde verhaal

Deel 1: Jeugdijaren (vanaf Zijn geboorte tot 12-jarige leeftijd)

Er is veel over het leven van Jezus Christus geschreven. Hij is een historische figuur en Zijn naam wordt verbonden aan de vele denominaties die tegenwoordig binnen het Christendom bestaan. Er is zelfs zóveel over dit ene leven geschreven, dat men zich afvraagt of men daar werkelijk nog iets nieuws aan zou kunnen toevoegen. Zoals de lezer zal bemerken, kan men nieuwe feiten over het leven van Jezus Christus vinden door het combineren van de bijbelse met de seculiere geschiedenis en de overlevering uit de tijd waarin Hij leefde. Dit hoofdstuk heeft niet de intentie om de volledige geschiedenis van het leven van Jezus Christus weer te geven. Het zal niet algemeen bekende aspecten van Zijn leven, en de tijd waarin Hij leefde, behandelen.

In het voorgaande hoofdstuk over het rijk Parthië hebben we de historische gebeurtenissen besproken die de wereld waarin Jezus Christus werd geboren hadden vormgegeven. Als de verrassende nieuwe feiten over Zijn leven bij de geschiedenis uit het vorige hoofdstuk gevoegd worden, dan blijkt dat Jezus Christus zeker een rol heeft gespeeld in de machtspolitiek tussen Parthië en het Romeinse Rijk. Als de Here Jezus had gewild, had Hij **een veel grotere rol** kunnen spelen in de politieke aangelegenheden van die tijd. Ook de Bijbel wijst ons op de mogelijkheid daarvan. We beginnen dit hoofdstuk met het presenteren van sterk bewijsmateriaal, dat Jezus Christus werkelijk, als historische figuur, heeft bestaan. Josephus, een Joods historicus uit de eerste eeuw na Christus, beschouwde het leven van Jezus Christus als een vaststaand feit. In *Joodse Oudheden* schreef Josephus:

"In die tijd (Josephus vertelt hier over de gebeurtenissen rond Pontius Pilatus, de Romeinse procurator over Judea) leefde Jezus, een wijs mens, voorzover het is geoorloofd hem een mens te noemen. Hij verrichtte namelijk daden, die onmogelijk werden geacht, en hij was leermeester van mensen die met vreugde de waarheid tot zich namen. En veel Joden, alsook velen van de Grieken bracht Hij tot Zich. Hij was de Christus. Ook nadat Pilatus Hem, op aanwijzing van de belangrijkste mannen bij ons, de straf van het kruis had opgelegd, gaven degenen die het eerst in liefde waren gaan leven, niet op. Hij was namelijk aan hen verschenen op de derde dag, opnieuw levend. De goddelijke profeten hadden die dingen en ontelbare andere wonderbaarlijke dingen over Hem gezegd. Tot op de dag van heden is de naar Hem genoemde groep van Christenen niet verdwenen".¹

In dit kort na de dood en opstanding van Jezus Christus geschreven verslag, getuigt Josephus niet alleen krachtig dat de Here Jezus echt op aarde heeft geleefd, hij geeft tevens een sterke bevestiging van de in de Bijbel vertelde verhalen over Zijn leven. Josephus noemt Hem "een wijs mens" en vraagt zich af of Hij soms meer was dan een gewoon mens, om de "wonderlijke werken" die Hij deed. Een niet-christelijk, Joods historicus uit het apostolische tijdperk, die de wonderen van Jezus als feitelijke gebeurtenissen beschrijft, bewijst dat Hij werkelijk wonderen deed. Josephus bevestigt dat het in de oudtestamentische geschriften staat dat Jezus in opdracht van het Joodse Sanhedrin ("de belangrijkste mannen onder ons") door Pontius Pilatus zou worden veroordeeld om te worden gekruisigd. Josephus erkent dat Jezus Christus de vele profetieën van de Hebreeuwse profeten over de Messias vervulde **en noemt zelfs Zijn opstanding als historisch feit!**

Door naar Jezus te verwijzen als "de Christus" erkent Josephus Jezus als Messias ("de Gezalfde"). Door deze bevestiging van het reële bestaan van Christus, zo kort na Zijn tijd, door een niet-christelijke bron, zijn de ideeën van moderne sceptici, die vraagtekens zetten bij het bestaan van Christus, waardeloos geworden. Josephus kon spreken met ooggetuigen van het leven van Jezus; de moderne sceptici zijn bijna tweeduizend jaar verwijderd van deze gebeurtenissen en zij kunnen er in hun geschriften slechts over speculeren. Ook Romeinse seculiere bronnen zijn het met Josephus eens. Een anti-christelijk geschiedschrijver uit het Romeinse Rijk - Celsus - schreef in de tweede eeuw na Christus: "Door toverkunst was Hij (Jezus) in staat om de wonderen te doen die Hij klaarblijkelijk gedaan heeft".² In deze verklaring erkent een tegenstander van het Christendom met tegenzin de realiteit van de "wonderen" van Christus. De geschiedschrijver Quadratus (actief tussen 117-134 na Christus) spoorde echter de mensen aan te geloven in Jezus, "omdat het resultaat van Zijn wonderen tot op heden voortduurt". Mensen waren genezen en opgewekt uit de dood en "sommigen van hen... leven zelfs vandaag nog".³ De beroemde Romeinse historicus Tacitus schreef over de Christenen enkele tientallen jaren na de dood van Christus en verklaarde: "Hun instigator, Christus, werd in de regeerperiode van Tiberius geëxecuteerd door de gouverneur van Judea, Pontius Pilatus".⁴ In de Romeinse geschiedschrijving wordt dus duidelijk bevestigd dat Jezus Christus heeft geleefd en werd geëxecuteerd in Judea onder Pontius Pilatus. Zelfs spotters en niet-christelijke schrijvers erkennen dat Hij bovennatuurlijke dingen deed. Eén schrijver heeft vastgelegd dat van enkele in leven zijnde personen bekend was dat zij ooit gestorven waren en door Jezus Christus uit de dood waren opgewekt. Hoe men ook denkt over Jezus Christus, feit is dat Hij inderdaad leefde en stierf in de periode waarin de Bijbel zegt dat Hij leefde en stierf, dat Hij geweldige dingen deed en dat Hij diepe indruk maakte op de samenleving van Zijn dagen.

Op het moment dat Jezus Christus werd geboren, waren het Romeinse Rijk en Parthië beide machtige, stabiele en rivaliserende "supermachten". Rome regeerde over het Middellandse Zeegebied en Parthië regeerde over de Aziatische landen vanaf het huidige Syrië tot India. Palestina lag in het Romeinse Rijk, dichtbij de grens met Parthië (de rivier de Eufraat). In de decennia voor de geboorte van Jezus, bevochten het Romeinse Rijk en Parthië elkaar in verschillende veldslagen, waarvan er één werd uitgevochten in de omgeving van Antiochië in Syrië (zeer dichtbij Palestina).⁵ In ongeveer 40 vóór Christus begonnen de Parthen met een groot offensief, waarmee ze de Romeinen voor korte tijd uit Azië wisten te verdrijven. Drie jaar lang (van 40-37 vóór Christus) maakte Palestina deel uit van het Parthische rijk en werd geregeerd door een Joodse vazalkoning van de Parthen, genaamd Antigonos. Koning Herodes (de Romeinse vazalkoning over Judea) vluchtte toen voor de Parthen, omdat hij voor zijn leven vreesde. De door de Parthen gesteunde heerschappij van Antigonos was slechts van korte duur, maar viel blijkbaar in goede aarde bij de Joden. Toen de Parthen zich weer achter de Eufraat terugtrokken, probeerde Antigonos met Joodse steun zijn positie als koning der Joden te handhaven, maar werd door Herodes verslagen. Marcus Antonius (de Romeinse legeraanvoerder, die beroemd is geworden door zijn scharrel met Cleopatra) gaf bevel om Antigonos te ont-hoofden. Josephus zegt dat dit werd gedaan om zo de Joden te dwingen de gehate Herodes weer als hun koning te aanvaarden.⁶ In 37 tot 36 vóór Christus deed Marcus Antonius vervolgens een massale poging om Parthië binnen te dringen. Zijn leger werd echter door de Parthen totaal verslagen.⁷

Om de lezer voor deze gebeurtenissen in de oudheid een modern referentiekader te geven: deze Romeins-Parthische oorlogen waren voor de mensen in de tijd van Jezus korter geleden, dan de Tweede Wereldoorlog voor de hedendaagse lezer. Veel van de Joden in Palestina konden zich de Parthische heerschappij nog goed herinneren en wisten dus dat die verre te verkiezen was boven het Romeinse gezag. De nederlaag van Marcus Antonius had een "ontspanningsperiode" tussen deze twee supermachten tot gevolg, waarbij de rivier de Eufraat weer als grens diende tussen de twee uitgestrekte wereldrijken. Deze lange periode van vreedzame betrekkingen duurde van 36 vóór, tot 58 na Christus.⁸ Binnen dit tijdsbestek viel heel het leven van Jezus Christus en ook de vroeg apostolische tijd. Rawlinson zegt dat het in die periode het algemene Romeinse beleid was om geen oorlog met Parthië uit te lokken, zolang beide wereldrijken zich hielden aan de afspraak om elk aan hun eigen zijde van de Eufraat te blijven. Rawlinson zegt het volgende over dit rustige intermezzo:

"Het is een bekend feit dat Augustus als beleidsbeginsel aan zijn opvolgers naliet, dat het Romeinse Rijk zijn uiterste grenzen had bereikt en

dat er geen voordeel te behalen viel door verdere uitbreiding. Dit beginsel, dat door Tiberius strikt werd nageleefd, werd over het algemeen door alle vroege keizers geaccepteerd ...".⁹

Zolang de keizers de vrede met Parthië wilden handhaven, waren de Romeinse ambtenaren langs de Parthische grens (zoals Koning Herodes en Pontius Pilatus) zich bewust dat zij hun positie en leven riskeerden als ze Rome in een ongewenste oorlog met Parthië zouden verwickelen. Zoals wij nog zullen zien zouden zonder deze ontspanningsperiode tussen Parthië en het Romeinse Rijk bepaalde gebeurtenissen tijdens het leven van Jezus Christus welhaast onmogelijk zijn geweest. De eerste van die gebeurtenissen was de komst van de Magiërs of "Wijzen" om hulde te brengen aan Jezus. We lezen hierover in Mattheüs 2 : 1-12 en dit zal belangrijker worden naarmate we deze gebeurtenis bekijken tegen de achtergrond van de Romeins-Parthische verhoudingen.

De Magiërs waren de machtige leden van één van de twee wetgevende lichamen die in Parthië de koningen aanstelden en zij hadden binnen het rijk grote invloed. De eerste van deze twee lichamen was samengesteld uit leden van de koninklijke familie (de Arsaciden), het andere bestond uit priesters (de "Magiërs") en invloedrijke Parthen die niet van koninklijken bloede waren (de "Wijzen"). De Magiërs en Wijzen stonden tezamen bekend als de Megistanen ¹⁰ In de Statenvertaling wordt in Mattheüs 2 : 1 verteld dat er "wijzen van het Oosten" kwamen om Jezus te aanbidden. De term "Wijzen" kan beschouwd worden als de correcte titel voor de Megistanen uit Parthië. Het Griekse woord dat vertaald is met "wijzen" is "magian", wat letterlijk "Perzisch astronoom of priester" betekent. ¹¹ Parthië heerste in de tijd van Christus al heel lang over al het Perzische grondgebied en de in de Bijbel genoemde "Wijzen" waren duidelijk Megistanen, zeer hooggeplaatste Parthische functionarissen. Traditioneel gaat het in de christelijke verhalen altijd over de komst van "drie wijzen", maar de Bijbel beperkt zich helemaal niet tot een aantal van slechts drie bezoekende koningen of wijzen. **De gebeurtenissen in de Bijbel en de realiteit van die dagen pleiten zelfs voor een veel grotere delegatie van de Megistanen uit Parthië!**

In de vorige hoofdstukken hebben we gezien dat de Parthen afstammelingen waren van de tien stammen van Israël en dat hun priesters waarschijnlijk uit de stam Levi waren. Deze delegatie Magiërs bestond daarom uit vooraanstaande leden van de tien stammen van Israël. Ook veel leden van de stam Juda bevonden zich in Parthië en daarom kan het zelfs zo zijn dat ook zij waren vertegenwoordigd. Daaruit volgt dat deze delegatie Wijzen gemakkelijk kon bestaan uit ten minste tien of twaalf mannen, die de verschillende stammen

van Israël vertegenwoordigden. Ook kunnen we in de Bijbel lezen dat de Magiërs de jonge Jezus niet bezochten in de stal in Bethlehem (zoals de meeste kerststalletjes suggereren), maar **in een huis** (niet een stal). Jezus was toen blijkbaar oud genoeg om een "**kindeken**" te worden genoemd (en niet meer "een kindeken in doeken gewonden"). De beschouwing van Lukas over de geboorte van Christus (Lukas 2 : 8-40) vertelt wel over de komst van herders naar de stal, maar maakt geen melding van Wijzen die Christus toen zouden hebben bezocht.

Matthéüs 2 : 8 voegt daaraan toe dat Herodes de Wijzen "naar Bethlehem" stuurde, nadat hij met de oversten der Joden had overlegd over de in de profetieën voorzegde geboorteplaats van de Messias. Zij verwezen naar Micha 5 : 2, waar staat dat de Messias uit Bethlehem zou voortkomen. Zij waren ook zeker op de hoogte met Daniël 9 : 25, 26, waarin werd voorzegd dat in deze periode de komst van de Messias moest plaatsvinden. Gewapend met deze informatie regelde Herodes een geheime ontmoeting met de delegatie uit Parthië en vroeg hen wanneer "de ster" die zij hadden gevolgd voor het eerst was verschenen. Blijkbaar kreeg hij te horen dat dit bijna twee jaar geleden was, want hij liet alle mannelijke kinderen in Bethlehem, die jonger waren dan twee jaar, ombrengen. Dit in een poging om de Messias (die hij als een concurrent voor zijn positie als koning der Joden beschouwde) te doden.

De Bijbel vertelt ons dat "de ster" bijna twee jaar voor de geboorte van Jezus aan de Wijzen verscheen. Dit biedt ons echter geen goed houvast voor het bepalen van de leeftijd van Jezus toen de Wijzen Hem bezochten. Deze Wijzen waren, toen de ster verscheen, vooraanstaande mensen in Parthië en dus was een reis naar Judea voor hen zeer tijdrovend. Ook kostte het tijd om de kostbare geschenken voor de Messias voor te bereiden, om hun zaken op orde te brengen voor een lange periode van afwezigheid, om een karavaan samen te stellen (en waarschijnlijk een gewapend escorte te regelen ter bescherming) en om de lange reis naar Judea te maken. Een reis die verliep met de snelheid van het traagste lastdier in de karavaan. De "ster" kan vóór de geboorte van Jezus aan de Wijzen zijn verschenen en daarom kan Jezus bij de komst van de Magiërs van een paar maanden tot twee jaar oud zijn geweest. Denk ook aan wat Matthéüs 2 : 1-3 zegt:

*"Toen nu Jezus geboren was te Bethlehem, gelegen in Judea, in de dagen van den koning Herodes, ziet, enige wijzen van het Oosten zijn **te Jeruzalem aangekomen**. Zeggende: Waar is de geboren Koning der Joden? want **wij hebben gezien Zijn ster** in het Oosten, en zijn gekomen om Hem te aanbidden. De koning Herodes nu, dit gehoord hebbende, **werd ontroerd, en geheel Jeruzalem, met hem**".*

In dit verhaal wordt niet verteld dat het "**drie Wijzen** uit het Oosten" waren, die in het geheim bij Herodes op bezoek gingen, Jezus bezochten en daarna Judea in het geheim weer verlieten om naar Parthië terug te keren. Hun aankomst in Jeruzalem was **een volkomen openbare gebeurtenis**, want "geheel Jeruzalem" werd door hun komst "ontroerd". Dit betekent dat de Magiërs (een delegatie van twaalf of meer hoge Parthische functionarissen) naar Jeruzalem kwamen met een karavaan, afgeladen met kostbare schatten en onder begeleiding van een flink escorte bewapende Parthische soldaten! Deze Magiërs waren hoge ambtenaren die behoorden tot de regerende macht van Parthië en daarom zouden ze normaal gesproken al onder escorte van Partische soldaten reizen om hun veiligheid te waarborgen. In dit geval waren ze met veel kostbaarheden op reis gegaan, om die aan de nieuwgeboren Messias aan te bieden en zal hun escorte zelfs buitengewoon groot zijn geweest.

Bovendien zullen deze hoge functionarissen niet zonder een grote hofhouding van bedienden, dierenverzorgers, keukenpersoneel enzovoorts op zo'n lange reis zijn gegaan. Deze Parthische karavaan kan uit vele honderden mensen hebben bestaan! Omdat er met deze karavaan veel hoge Parthische functionarissen en zeer waardevolle schatten werden vervoerd, is het goed mogelijk dat er vele duizenden Parthische soldaten de karavaan begeleidden. Dit is niet overdreven. Josephus vermeldt dat schatkaravanen, die dure offeranden van Joden in Parthië naar Jeruzalem brachten, begeleid werden door "vele tienduizenden mannen".¹² Het was in de oudheid gevaarlijk om met dure voorwerpen te reizen. Niet alleen bandieten waren een bedreiging, maar ook plaatselijke satrapen konden hun legers inzetten om een schatkaravaan, die door hun gebied trok, te overheersen. Gewone Joodse burgers van Parthië mochten onder begeleiding van een escorte, bestaande uit meerdere infanteriedivisies, naar Jeruzalem reizen. Zou een belangrijk gezantschap van de heersende elite van Parthië, met een karavaan vol kostbare geschenken, dan door een kleiner gewapend escorte worden begeleid?

De Wijzen die naar de Here Jezus kwamen, brachten niet maar enkele gouden voorwerpen en nog wat andere kostbaarheden mee, die zij in hun eigen zadeltassen konden vervoeren. Zij kwamen om Hém te aanbidden, die als de "Koning der Joden" was geboren. Deze Parthische delegatie vervoerde een huldeblijk voor een "Vorst". Het is dan ook veel waarschijnlijker dat ze een hele colonne lastdieren bij zich hadden, beladen met "goud, wierook en mirre". Hun karavaan was enorm en de aankomst daarvan in Jeruzalem werd al snel een bijzondere gebeurtenis. De hele stad was door haar komst in rep en roer en dat getuigt van **een zeer opvallende en indrukwekkende Parthische karavaan**, die in Jeruzalem arriveerde niet lang na de geboorte van Jezus in Bethlehem.

Alleen al de lengte van de karavaan, de schatten en het escorte vervulden koning Herodes met ontzag en de hele stad begon zich zorgen te maken.

Hieruit blijkt dat deze karavaan uit Parthië zoveel gewapende begeleiders had, dat velen vreesden dat het ging om een invasiemacht, die was gekomen om Jeruzalem te bezetten. De reden echter, die ze voor hun komst gaven, namelijk om de Messias te bezoeken, schokte deze stad der Joden. Zij verlangden immers intens naar de komst van de Messias, die hen zou bevrijden van de Romeinse heerschappij?! Duidelijk is dat de Joodse machthebbers begrepen dat de Parthen voor de Messias kwamen, want zij zochten snel in de profetieën over de Messias, om de stad van Zijn geboorte te vinden.

Nadat zij met Herodes en met vooraanstaande Joodse ambtenaren hadden gesproken, reisde de Parthische delegatie verder om Jezus te aanbidden en Hem hun geschenken aan te bieden. (Matthéüs 2 : 11 zegt dat Jezus en Maria omstreeks die tijd in "een huis" woonden en dus niet meer in de stal verbleven.) De spionnen van Herodes zullen de tocht van de Wijzen naar Bethlehem met argusogen in de gaten hebben gehouden. God waarschuwde Jozef vervolgens in een droom dat hij naar Egypte moest vluchten, (Matthéüs 2 : 13) om de naderende moordpartij op de jonge mannelijke kinderen in Bethlehem te ontlopen. Aangezien deze verordening van Herodes alleen Bethlehem betrof, zou er voor Jozef, Maria en Jezus geen noodzaak zijn geweest om te vluchten, als ze niet nog steeds in Bethlehem verbleven. Door hun vlucht naar Egypte kwamen ze helemaal buiten de jurisdictie van Herodes.

Herodes maakte een denkfout door te veronderstellen dat de Messias zou worden geboren in een gezin dat uit de buurt van Bethlehem afkomstig was. Lukas 2 : 4 vertelt dat het gezin waarin de Here Jezus werd geboren in Galilea woonde, maar dat de reis naar Bethlehem werd gemaakt om zich te voegen naar een belastingverordening van die dagen. Dit gezin stamde namelijk direct af van koning David. In Lukas 2 : 39 staat dat Jozef, Maria en Jezus, niet lang na de geboorte van Jezus, naar Galilea terugkeerden en rept niet eens over hun reis naar Egypte. Het lijkt daarom duidelijk dat het verblijf in Egypte van Jozef, Maria en Jezus kort is geweest. De geschiedenis vermeldt dat Herodes ("Herodes de Grote") stierf in het jaar 4 vóór Christus¹³ en in Matthéüs 2 : 14-19 staat dat Jezus en zijn ouders uit Egypte terugkeerden, meteen nadat Herodes was gestorven (in 4 vóór Christus). Herodes moet daarom overleden zijn, kort na zijn bevel om de mannelijke kinderen in Bethlehem te doden.

Herodes stierf in het jaar 4 vóór Christus en door veel historici wordt aangenomen dat het jaartal van de geboorte van Jezus rond 4 vóór Christus is. Daarom moeten de gebeurtenissen rond Zijn geboorte in korte tijd hebben

plaatsgevonden: de komst van de karavaan van Magiërs uit Parthië; de vlucht naar Egypte; de dood van Herodes; de terugkeer uit Egypte van het gezin waartoe Jezus behoorde. Lukas 2 : 39 vertelt dat Jozef, Maria en Jezus kort na de geboorte van Jezus teruggingen naar Galilea, waaruit ook blijkt dat de genoemde gebeurtenissen hebben plaatsgevonden in een kort tijdsbestek. Het is veelbetekenend dat de ouders van Jezus gehoorzaam waren aan de Wet Gods, waarin besnijdenis op de achtste dag wordt voorgeschreven, (Leviticus 12 : 2, 3) en aan de Joodse traditie om hun eerstgeboren mannelijke kind in de tempel te Jeruzalem aan God voor te stellen. (Lukas 2 : 21-24) Dit is een belangrijke constatering, want hiermee wordt aangetoond dat de Here Jezus opgroeide en werd gevormd in een omgeving waar Gods Woord werd gehoorzaamd en de Joodse tradities in ere werden gehouden.

De geschiedenis leert ons dat de verhoudingen tussen de Romeinen en de Parthen op het tijdstip van de geboorte van Jezus vreedzaam waren. De Bijbel bevestigt dit, want we lezen dat de Parthische Magiërs niet stiekem Romeins gebied binnenslopen om naar de Messias te zoeken. Ze gingen juist rechtstreeks naar koning Herodes en waren openhartig over de bedoeling van hun komst naar het door de Romeinen bezette Palestina. Ze informeerden Herodes dat ze waren gekomen om "de geboren Koning der Joden" te aanbidden. Het is dankzij het krachtige vredesbeleid van Caesar dat deze vrede met Parthië in stand bleef en er hierdoor geen oorlog ontstond. Herodes had natuurlijk woedend kunnen worden en schreeuwen: "Hoe durven jullie te vragen om een "koning der Joden" te bezoeken, anders dan mij. Ik ben de koning der Joden!" Het is nogal eigenaardig dat Herodes zijn trots doorslikte en de Parthen gedwee antwoord gaf. Dit is niet alleen te danken aan het vredesbeleid van Caesar, maar ook aan het geheugen van Herodes. Hij herinnerde zich dat de Parthen enkele decennia daarvoor de troon van Judea door middel van gewapende macht onder hun heerschappij hadden gebracht. Het zeer gewillige antwoord van Herodes op de hoogst provocerende vraag van de Parthische functionarissen kan ook betekenen dat hij geïntimideerd was door de vele soldaten die de Parthische Wijzen hadden meegebracht. De hele stad stond op z'n kop door de komst van de Parthen en het gerucht kan zijn ontstaan dat de aanwezigheid van zoveel Parthische soldaten betekende dat er weer een Romeins-Parthische oorlog ophanden was. Herodes kan zelfs hebben gedacht dat de vraag van de Parthen bedoeld was om een incident uit te lokken, dat moest leiden tot het begin van vijandelijkheden en zijn afzetting van de troon.

We moeten nog even iets opmerken over de "ster" die de Magiërs tot de Here Jezus leidde. Sommigen hebben geopperd dat deze ster een komeet of een ander fenomeen aan de sterrenhemel was, hoewel we uit de context kunnen

opmaken dat dit onmogelijk was. De door de Bijbel beschreven ster leidde de Wijzen over een lange weg, van oost naar west, van Parthië naar Judea en Matthéüs 2 : 9 vertelt dat hij uiteindelijk "**stond boven de plaats, waar het Kindeken was**". Geen enkele komeet of verschijnsel aan de sterrenhemel kan een bepaalde stad aanwijzen, laat staan één enkel kind in één bepaalde woning. In de Bijbel wordt regelmatig het woord "ster" gebruikt om een engel aan te duiden. (Job 38 : 7; Openbaring 1 : 20) Er is dus alle reden om aan te nemen dat de "ster", die de delegatie edelen uit Parthië bracht naar één specifiek kind in één bepaald huis in Judea, een engel Gods was. Iets anders slaat nergens op. Alleen een engel (of geestelijk wezen) kan letterlijk hebben "gestaan boven" het kindje Jezus om de Parthische edellieden op dit bepaalde kind te wijzen.

Er staat ook niets in de bijbelse vertelling waaruit blijkt dat deze "ster" voor iemand anders dan de Magiërs (Wijzen) zichtbaar was! Matthéüs 2 : 2 vertelt dat de Wijzen een "ster" zagen, maar uit de context blijkt niet dat iemand anders hem ooit heeft gezien. In vers 7 staat dat Herodes aan de Wijzen vraagt wanneer "die ster" aan hen is verschenen. Hieruit blijkt dat er in Judea niemand op de hoogte was met een dergelijke "ster". Als er sprake was geweest van een ongewoon verschijnsel aan de hemel, dan zouden Herodes en zijn astrologen de exacte datum van die verschijning wel hebben geweten.

Nadat de engel (de "ster") de Parthen naar Judea had gebracht, verdween hij, waardoor het voor de Parthen noodzakelijk werd om aan Herodes de weg te vragen. Toen de Magiërs Herodes hadden verlaten, verscheen de "ster" opnieuw en bracht hen rechtstreeks naar Bethlehem. (Matthéüs 2 : 9) Hij "stond boven" het jonge kind Jezus om in het bijzonder Hem alleen aan te wijzen. Vers 10 vertelt dat de Magiërs zeer verheugd waren toen de ster opnieuw verscheen om hen de weg te wijzen. Het is duidelijk dat een "ster" die verschijnt, verdwijnt en dan weer verschijnt aan de Magiërs (maar blijkbaar door niemand anders werd gezien), een engel is. Dit wordt ondersteund door Lukas 2 : 8-15, waarin staat dat de geboorte van Jezus aan de herders werd aangekondigd door engelen, die tot hen spraken vanuit een tegelijk met hen verschijnend hemels licht. God gebruikte engelen om de herders naar de kribbe van de Here Jezus te leiden en de logische conclusie is dat Hij ook een engel heeft gebruikt om de Magiërs bij Hem te brengen.

Nadat de Wijzen de Here Jezus hadden gevonden, aanbaden zij Hem en gaven Hem hun kostbare geschenken: goud, mirre en wierook. Daarna werden ze door God in een droom gewaarschuwd (Matthéüs 2 : 12) om niet terug te keren naar Herodes, waarna de Magiërs en hun begeleiders haastig uit Judea vertrok-

ken. Herodes kwam erachter dat hij voor de gek was gehouden en vermoordde wraakzuchtig alle jonge mannelijke kinderen in Bethlehem, in een vergeefse poging om de Messias te doden. Er wordt echter geen melding gemaakt van enige poging om de Magiërs in te halen en af te straffen. Deze hooggeplaatste Parthische edellieden hadden "diplomatieke onschendbaarheid" en Herodes durfde niet de woede van Caesar te riskeren door de Parthen lastig te vallen. Ook weerhield de omvang van het gewapend escorte van de Wijzen Herodes zichtbaar van een poging tot achtervolging.

Men kan deze opmerkelijke episode nog vanuit een ander belangrijk gezichtspunt bekijken. Het is niet verbazend dat de Joodse leidlieden in de regeerperiode van Herodes voldoende vertrouwd waren met de profetische geschriften om Herodes te kunnen wijzen waar de Messias zou worden geboren. **Het is echter wel verbazend dat God Zich meer bemoeide met edellieden uit de heersende klasse in Parthië, dan met de Joodse priesters! Bijbels gezien is dit niet logisch, tenzij (A) de Parthen afstammelingen waren van de verbannen stammen van het Huis Israël en (B) deze Magiërs (priesters uit Parthië) Leviëten waren.** Tijdens Zijn bediening verkondigde Jezus Christus Zelf dat Hij niet was gezonden naar heidenen, maar slechts naar afstammelingen van Israël. (In Matthéüs 15 : 24-28 zien we de aarzeling van Jezus om een heidense vrouw te helpen.) In het hele Oude Testament bemoeide God Zich bijna uitsluitend met het Huis Israël en het Huis Juda. Zijn betrokkenheid met andere volkeren was incidenteel (dat wil zeggen dat Hij ze slechts gebruikte om Zijn volk te straffen wanneer ze hadden gezondigd). Pas na de dood van de Here Jezus mochten niet-Joden vrijelijk tot de God van Israël naderen. Dat God Zich intensief bemoeide met de Parthische edellieden bevestigt dat de Parthen uit Het huis Israël in Azië waren en ondersteunt de conclusie dat de Magiërs (hun priesters) uit Parthië Leviëten waren. Het is zeer verhelderend dat sommigen uit de heersende klasse van Parthië, de God van Abraham, Izak en Jakob aanbaden. En nog méér, dat God Zelf een engel naar de Magiërs zond om hen naar Jezus te brengen en hen door middel van dromen instructies gaf. God beschouwde deze Parthen zichtbaar als "naar de letter der wet rechtvaardig", want anders zou Hij nooit op zo'n persoonlijke wijze met hen te maken kunnen hebben. Dat deze ontwikkelde Parthen de pasgeboren Messias wilden bezoeken en aanbidden, bewijst dat zij bekend waren met de profetieën in het Oude Testament. Wie zou in die jaren op zoek gaan naar de Messias, anders dan Israëliëten, hoewel ze uit hun vaderland waren geëmigreerd?

Misschien loopt dit vooruit op het verhaal, maar men zou toch eens de gebeurtenissen in Handelingen 2 overwegen. Hier wordt verteld (vers 9) dat er onder degenen die voor het Wekenfeest (de christelijke Pinksterzondag) op bedevaart

waren in Jeruzalem, ook "Parthers" waren. Vers 9 zegt verder dat er "Meders, Elamieten, en de inwoners van Mesopotamië" onder de aanwezigen op dit feest waren. Al deze gebieden waren provinciën van het Parthische rijk. Wij weten dat er delen van de tien stammen verhuisd waren naar "de steden van de Meden". De aanwezigheid van gelovigen uit Media is daarom eenvoudig te verklaren als de aanwezigheid van mensen uit de tien stammen van Israël. Interessant genoeg noemt vers 9 ook "inwoners... van Azië" onder de aanwezigen. Het woord "Azië" heeft een onduidelijke oorsprong, maar de *Encyclopaedia Britannica* zegt dat "het woord ("Azië") waarschijnlijk Assyrisch of Hebreeuws van oorsprong is en voor het eerst werd gebruikt ... met een bepaalde - beperkte - plaatselijke toepassing. Later kreeg het een uitgebreidere betekenis".¹⁴ Eén van de Scythische stammen droeg de naam "Asii" (of "Asiani")¹⁵ Daar de "Asiani" één van de Scythische stammen was met "Izak" (de Sacae of Saka) in hun naam, kan de bijbelse verwijzing naar "Aziaten" die het Wekenfeest bijwoonden, betekenen dat er op dat moment ook Scythen in Jeruzalem aanwezig waren. Bovendien blijkt hieruit dat de Parthen en de Scythen behoorden tot de ontheemde bevolking van de "verloren tien stammen van Israël". De heidense volkeren in Azië hadden voor de aanbedding van de God van Israël geen enkele culturele belangstelling. Alleen de tien stammen van Israël zouden een dergelijke gewoonte in stand houden.

Het was niet ongebruikelijk dat er grote bedevaartreizen vanuit Parthië naar Jeruzalem werden georganiseerd, om de God van Israël te aanbidden. Eerder merkten we al op dat Josephus heeft geschreven over karavanen (met offeranden voor de God van Israël) uit het Parthische Mesopotamië, die in Jeruzalem aankwamen onder de bescherming van "vele tienduizenden manschappen". Dit moeten geweldige schatkaravanen zijn geweest, die de bescherming door een groot leger rechtvaardigden. Zulke enorme "offeranden" uit Parthië, die op weg gingen naar Jeruzalem, tonen aan dat heel veel mensen in het rijk Parthië de God van Israël vereerden. Dit betekent ook dat er in de tijd van de Here Jezus en Herodes, veel werd gereisd en handel werd gedreven tussen Judea en de vele provinciën van het Parthische rijk.

In een eerder hoofdstuk hebben we al gezien dat de Wijzen trouw waren aan één dynastie (de Arsaciden), die altijd over Parthië had geregeerd. We hebben aangetoond dat veel heersers over de Parthische (Saka) koninkrijken namen hadden met daarin het woord "Peres" ("Fares") of de medeklinkers van het Hebreeuwse stamwoord van die naam (PH-R-S). Dit betekent dat de Arsaciden stamden uit het zaad van David, de eerste koning uit de lijn van Peres. (Matthéüs 1 : 2-6) Uit 1 Kronieken 3 : 17-24 blijkt dat deze koninklijke lijn bleef bloeien, ook tijdens de ballingschap van Juda. Deze dynastie kreeg zelfs

een vooraanstaande positie in het Babylonische rijk. (2 Koningen 25 : 27-30) Dit eerherstel van de Davidische dynastie tijdens hun ballingschap in Azië was er waarschijnlijk de oorzaak van dat velen uit hen als vazalkoning (over de in ballingschap levende Israëlieten) fungeerden, onder hun Babylonische en Perzische overheersers. Hun latere bestijging van de troon van Parthië was de vervulling van de profetie in Jeremia 33 : 17, waar wordt voorgezegd dat er altijd afstammelingen van David zouden regeren over de nakomelingen van de tien stammen van Israël. Dit zou de verklaring kunnen zijn voor de onwankelbare trouw van de Parthen aan de Arsaciden. De Parthen waren Israëlieten en de Arsaciden afstammelingen van koning David. De Arsaciden waren de enige dynastie in Azië die raciaal, historisch en cultureel gezien verwant waren met het Parthische volk.

Matthéüs 1 : 3-17 vertelt dat ook Jezus Christus afstamde van Peres/Fares en koning David en dus was Jezus een bloedverwant van de heersende dynastie in Parthië (ook afstammelingen van Peres). De verwantschap van Jezus met de Arsaciden in Parthië is een nadere verklaring voor het eerbetoon aan Jezus door de Parthische adelstand. Het was voor de Parthische Megistanen (de Magiërs en Wijzen) gebruikelijk om de levensloop van familieleden der Arsaciden in het buitenland te volgen. Soms riepen de Megistanen de Arsaciden, die in den vreemde waren, (Scythië of Rome) op naar Parthië terug te komen om hun koning te worden. Zoals vermeld in hoofdstuk 8, vermoordden sommige Parthische prinsesjes ieder mannelijk familielid dat ze maar konden vinden in een poging potentiële rivalen voor de troon uit de weg te ruimen. Dit dwong de Magiërs om op zoek te gaan naar afstammelingen uit de bloedlijn van de Arsaciden (de lijn van Peres en koning David) die verder weg woonden. Op het moment van de geboorte van Jezus had de laatste Parthische keizer Phraates IV (die regeerde van 37 tot 2 vóór Christus) veel van zijn mannelijke familieleden gedood, waaronder zijn eigen vader en bijna dertig broers.¹⁶ Ten tijde van de geboorte van Jezus waren mannelijke Arsaciden schaars.

Terwijl de Magiërs, geleid door een engel Gods, hulde brachten aan de jonge Jezus, zullen ze aan Jozef en Maria ongetwijfeld alles wat ze maar konden bedenken hebben gevraagd over Zijn achtergrond. Ze moeten hebben gehoord dat Jezus familie was van Peres en koning David. **Deze familierelatie maakte van Jezus een Arsacid, een bloedverwant van de koningen van Parthië.** Omdat Parthië het koningschap aan elke Arsacid kon aanbieden en niet alleen aan de oudste zoon of de naaste verwant van de vorige koning, was het zelfs zo **dat Jezus Christus in aanmerking kwam voor de troon van Parthië.** In de Bijbel wordt wel de koninklijke afstamming van Jezus (uit het zaad van David) genoemd, maar Zijn relatie tot de dynastie van Parthië niet. Zoals we later in

dit hoofdstuk zullen zien impliceert de Bijbel tot tweemaal toe dat deze relatie wel degelijk bestond. De Magiërs die Jezus kwamen aanbidden waren leden van het regeringsorgaan dat de koningen van Parthië koos en zij hielden in de gaten wie en waar de mannelijke Arsaciden waren. Zij moeten daarom verheugd zijn geweest toen ze ontdekten dat de jonge Jezus een Arsacid was. De Bijbel zwijgt over latere ontmoetingen, maar de Parthische Magiërs zullen waarschijnlijk in de jaren daarna in contact zijn gebleven met Jezus en alle gebeurtenissen in Zijn leven hebben gevolgd.

Nu zullen we onderzoeken hoe het mogelijk was dat het bezoek aan de jonge Jezus van de invloedrijke Parthen bijna de aanleiding werd tot een Parthisch-Romeinse oorlog. Bedenk dat Parthië van 40 tot 37 vóór Christus over Palestina en Syrië had geregeerd, voordat de Romeinen de Parthen achter de rivier de Eufraat terugdreven. Die oorlog luidde een lange periode van Parthisch-Romeinse "ontspanning" in. Binnen deze periode speelde het gehele leven van Jezus Christus zich af. In het jaar 1 na Christus werd een grote Parthisch-Romeinse oorlog echter ternauwernood voorkomen door (zoals besproken in hoofdstuk 8) een "topconferentie" tussen de Parthische keizer Phraataces en Caius Caesar, de kleinzoon van Augustus Caesar, op een eiland in de rivier de Eufraat (neutraal terrein). Romeinse bronnen vermelden dat:

"De legers van de twee aanvoerders tegenover elkaar werden opgesteld op de beide oevers van de rivier (de Eufraat). De aanvoerders zelf werden vergezeld door een gelijk aantal deelnemers en begonnen voor het oog van beide partijen te beraadslagen".¹⁷

Deze "topconferentie" wendde een oorlog af, maar hoe kon het bezoek van de Magiërs een rol spelen in deze crisis? De wetenschap heeft berekend dat Jezus Christus waarschijnlijk werd geboren in ongeveer 4 vóór Christus. De bijbelse verhalen over het bezoek van de Wijzen aan Jezus eindigen ermee dat de Wijzen Judea verlaten om terug te keren naar Parthië. Hierdoor ontstaat de indruk dat de kwestie daarmee afgedaan was. Als we echter kijken naar de geopolitieke werkelijkheid van dat moment is het onmogelijk dat het vertrek van de Wijzen uit Judea het einde van de affaire was. In Matthéüs 2 : 3 wordt vermeld dat Herodes en "geheel Jeruzalem" verontrust waren over de komst van de Magiërs. Jeruzalem was een handelsstad, het knooppunt van belangrijke handelsroutes en ontving regelmatig karavanen met vele honderden of duizenden mensen. Drie vermoede Magiërs uit het oosten zouden nog niet hebben kunnen tornen aan de rust in de stad. Trouwens, karavanen uit Parthisch gebied (zoals besproken in hoofdstuk 8) konden met een escorte van vele duizenden bewapende mannen in Jeruzalem arriveren, zonder de stad

te verontrusten. Wat was er aan deze karavaan van de Magiërs zo opvallend anders? De Magiërs (misschien tien, twaalf of meer van hen) waren Parthische edellieden, die de heersers over het Parthische rijk uitkozen. Zo'n bezoek was uniek en is in de geschiedenis van de stad Jeruzalem nooit weer voorgevallen. Zulke vooraanstaande mensen kwamen niet in het geheim de stad binnen, maar werden geëscorteerd door een groot gevolg van dienaren en misschien wel duizenden Parthische beroepsmilitairen. Dit gebeurde op het moment dat Parthië en Rome een vredesverdrag hadden en er de laatste decennia geen groot Romeins of Parthisch leger de rivier de Eufraat was overgestoken. De komst naar Jeruzalem van een belangrijke Parthische militaire macht, al was het ook als escorte van hoge Parthische functionarissen, was, militair gezien, een uitdaging en kon terecht door Herodes en de Romeinen worden gezien als een overtreding van het verdrag.

In de tijd dat Parthië Palestina bezet hield, had zij haar eigen vazalkoning, Antigonus, gekroond tot heerser over Judea. Toen de Wijzen (de officiële koningmakers van Parthië) naar Jeruzalem kwamen, op zoek naar "de nieuwe koning der Joden", moet het voor Herodes en de Romeinen hebben geklonken alsof de Parthen Judea opnieuw wilden bezetten en Herodes van de troon afzetten. Het feit dat ze openlijk met Herodes (de Romeinse vazalkoning over de Joden) spraken over het vinden van de "nieuwe koning der Joden", kan, gezien de geschiedenis van het gebied, door de Romeinen praktisch als een oorlogsverklaring zijn beschouwd. Koning Herodes "beet op zijn tong" en deed geen roekeloze uitlatingen tegen de Magiërs, maar hij behandelde hen met respect. Een dergelijke ongewone bedeesdheid van Herodes getuigt van een intimiderend groot aantal troepen van de Parthen in Jeruzalem. Er was al meer dan drie decennia een belangrijk Romeins-Parthisch verdrag van kracht, waardoor Rome in dit gebied geen enkele dreiging verwachtte en dus maar een klein garnizoen had in de stad Jeruzalem.

Het gebod van Caesar dat er geen oorlog met Parthië mocht worden uitgelokt, bracht Herodes in een lastig parket. De Romeinen konden onmogelijk zeker weten of de Magiërs en Parthen zonder kwalijke bijbedoelingen in Judea waren en of dit "bezoek" vriendschappelijk van aard was. Na het vertrek van de Parthen, moest er over deze zeer ongewone gebeurtenis rapport worden uitgebracht aan Caesar. Herodes was terecht bezorgd over de bedoelingen van de Parthen binnen zijn gebied. Waren zij misschien gekomen om een vervanger tot "koning der Joden" te zalven? Hadden ze hem misschien bedrogen, omdat zij het gebied, zonder dat hij het wist en zonder zijn toestemming, hadden verlaten? Ook kunnen de moordzuchtige daden van Herodes in Bethlehem de Joodse weerstand hebben aangewakkerd en de geruchten over opstand

tegen de gehate Romeinen zullen sterker geworden zijn. Herodes voorzag een mogelijke invasie van Parthië en/of een Joodse opstand en vond dat hij meer Romeinse soldaten in zijn gebied nodig had. In zijn rapporten aan Caesar stelde Herodes zichzelf ongetwijfeld in een gunstig daglicht. Waarschijnlijk waarschuwde hij Caesar dat de Parthen over de Eufraat waren getrokken, dat ze een militaire patrouille naar Jeruzalem hadden gestuurd om te speuren naar de zwakke plekken van de stad en dat ze openlijk hadden gesproken over het kronen van een "nieuwe koning der Joden". Omdat de komst van de Parthen naar Jeruzalem de hele stad diep verontrust had, zal het nieuws over deze buitengewone gebeurtenis zich snel hebben verspreid langs alle handelsroutes die elkaar in Jeruzalem kruisten.

Het was ook nog eens zo, dat Rome en Parthië zich in 2 vóór Christus voor een mogelijk conflict in Armenië over de troonopvolging van Armenië geplaatst zagen. In Armenië, zowel als in Judea, was het altijd de vraag of het Rome of Parthië zou zijn die de koning in die landen zou aanstellen. Parthië had in Armenië kunnen voorkomen dat dit een crisis werd, maar haar handelswijze in Judea (het bezoek van de Magiërs) was provocerend. De reactie van Rome was dat zij een groot leger "naar het oosten" stuurde, om zich op een mogelijke Parthisch-Romeinse oorlog voor te bereiden. Rawlinson beschrijft hoe het Romeinse leger in 1 vóór Christus arriveerde, enigszins vertraagd door de pensionering van de favoriete commandant van Augustus Caesar. De situatie werd nog meer verward, doordat Phraates IV, keizer van Parthië, stierf, terwijl de Wijzen in Jeruzalem op bezoek waren.¹⁸ Tegen de tijd dat de Romeinse versterkingen aankwamen, was ook Herodes de Grote gestorven, dus alle belangrijkste aanvoerders konden tegen de tijd dat Rome en Parthië aan de rivier de Eufraat hun "topconferentie" hielden, met een frisse blik naar de zaak kijken.

Historische verslagen vermelden het Parthische bezoek aan Jeruzalem niet als één van de oorzaken van deze dreigende confrontatie. Wij kunnen nu echter wel zien hoe deze gebeurtenis bijgedragen moet hebben aan de angst van de Romeinen voor een aanval van Parthië op hun gebied. Historische verslagen vermelden alleen het Armeense geschil, maar het is het vermelden waard dat de Parthische en Romeinse legers elkaar niet in de bergen van Armenië troffen, maar langs de rivier de Eufraat (de invalsroute naar Syrië en Palestina). Het Romeinse leger arriveerde in 1 vóór Christus en de Romeins-Parthische vredesconferentie wist de situatie pas in 1 ná Christus te bezweren. Er ontstond dus een periode van "oorlogskoorts" in het Midden-Oosten. Iedereen in het gebied slaakte een diepe zucht van verlichting toen een oorlog werd afgewend. Zoals we zullen zien, zou veel van de bediening van Jezus Christus in Judea niet hebben kunnen plaatsvinden, als er oorlog was uitgebroken (waarmee de periode

van ontspanning tussen Parthië en het Romeinse Rijk zou zijn geëindigd). Over de vroege jaren van Jezus Christus wordt in de Bijbel verder maar weinig verteld. Lukas 2 : 40 vermeldt dat de Here Jezus sterk en gezond opgroeide, dat Hij vervuld was met wijsheid en dat de genade Gods met Hem was. Lukas 2 : 41-50 vertelt ons dat Jezus, op de leeftijd van twaalf jaar, de leraren in de tempel verbaasde met Zijn wijsheid. Deze passage laat zien dat Hij nog steeds door Zijn ouders volgens Gods wet werd opgevoed, want Zijn familie bezocht jaarlijks het Pascha in Jeruzalem (de plaats van de tempel). Anderen zullen de Here Jezus gezien hebben als de devote, briljante zoon van een traditionele Joodse familie.

Het verhaal in Lukas vertelt dat Jezus al een hele dag van Zijn familie was gescheiden, voordat ze zich realiseerden dat Hij werd vermist en een zoektocht begonnen. Hij werd uiteindelijk gevonden in de tempel. Hoe kon Jezus, een 12-jarige jongen, een hele dag van Zijn ouders gescheiden zijn, zonder dat zij het merkten? **Hoe kwam een 12-jarige knaap überhaupt in aanraking met de leraren in de tempel**, de religieuze elite van de Joodse godsdienst? Dit betekent meer dan we zo oppervlakkig denken. Het zou van Jozef en Maria ongepast zijn geweest als zij aan Jezus hadden toegestaan zonder begeleiding van een volwassene door Jeruzalem te zwerven. Het lijkt daarom duidelijk dat Jezus vergezeld werd door een volwassen familielid. Ze waren een hele dag onbezorgd over de afwezigheid van Jezus, voordat ze naar Hem op zoek gingen en hieruit is af te leiden dat het heel gewoon was dat Hij niet bij hen in de buurt was. In de Joodse Talmoed en in andere bronnen wordt vermeld dat Jozef van Arimathea de oudoom was van Jezus Christus.¹⁹ Het is waarschijnlijk dat Jozef van Arimathea het volwassen familielid was dat de Here Jezus als Zijn mentor en begeleider diende. Jozef van Arimathea nam in de Joodse samenleving een belangrijke plaats in en was blijkbaar zelfs lid van het Sanhedrin. Lukas 23 : 50, 51 vertelt dat, jaren later, toen het Sanhedrin de dood van Jezus had bevestigd, Jozef van Arimathea **niet had ingestemd** met wat de Here Jezus werd aangedaan. Dat Jozef weigerde in te stemmen met de moordplannen van het Sanhedrin, betekent dat Jozef lid was van dat lichaam, met het bijbehorend recht om de handswijze van het Sanhedrin goed (of af) te keuren.

Het is nu ook duidelijk hoe de jonge Jezus betrokken kon raken in een gesprek met de hoogste elite van de tempel. De oudoom van Jezus, Jozef van Arimathea, had vrije toegang tot de hoogste regionen van de Joodse samenleving en waarschijnlijk was het gewoon dat Jezus met Jozef van Arimathea meeging naar de tempel om daar uiteindelijk deel te nemen aan een discussie tussen Zijn oudoom en de tempelleraren. Blijkbaar ging Jezus vaak genoeg met Zijn oudoom op pad, zodat Zijn wat langere afwezigheid deze keer voor

Jozef en Maria niet uitzonderlijk was. De rest van het leven van Jezus tot de leeftijd van dertig jaar, is een mysterie. De Bijbel zwijgt over dit onderwerp, maar er wordt ons wel een hint gegeven. Het is belangrijk dat Jezus, toen Hij ongeveer twaalf jaar was, meer tijd onder de hoede van Jozef van Arimathea doorbracht en minder onder de hoede van Jozef en Maria was. Er blijkt een belangrijke overgang plaatsgevonden te hebben in het leven van Jezus. Toen Jozef en Maria na een driedaagse zoektocht Jezus in de tempel vonden (Lukas 2 : 46) bestrafte Maria Hem met de woorden: "Waarom hebt Gij ons zo gedaan? Zie, Uw vader en ik hebben U met angst gezocht". Jezus antwoordde: "Wat is het, dat gij Mij gezocht hebt? Wist gij niet, dat Ik moet zijn in de dingen Mijns Vaders?" Jezus, op de leeftijd van twaalf jaar, vertelde hen in wezen: "Waarom hebben jullie zelfs maar moeite gedaan om naar Mij te zoeken?" De zinsnede "Ik **moet** zijn in de dingen Mijns Vaders" betekent dat de Geest van God Hem inmiddels uit het gezin en Zijn menselijke familie begon weg te leiden om Hem te sturen in de richting van het werk van Zijn hemelse Vader. De Bijbel voegt eraan toe dat Jezus met Jozef en Maria terugging naar Nazareth. Jezus brak dus nog niet helemaal met Zijn ouderlijk huis. De gebeurtenis in de tempel en de eigen woorden van Jezus maakten echter wel duidelijk dat Zijn vertrek aanstaande was.

Deel 2: De "ontbrekende achttien jaren" (van 12 tot 30 jaar)

Is het niet tegenstrijdig dat, hoewel de Here Jezus toch de centrale figuur is in het Nieuwe Testament, het grootste deel van Zijn leven niet wordt beschreven? De Bijbel vertelt ons weinig over Zijn eerste twaalf levensjaren, heel veel over de laatste drie en een half jaar van Zijn leven, maar niets over de jaren tussen Zijn twaalfde en dertigste levensjaar. Lukas 3 : 23 zegt dat Jezus "omtrent dertig jaar" oud was, toen Hij een bekende figuur werd in het openbare leven van Judea doordat Hij aan Zijn bediening begon. Waar was Hij echter geweest en wat had Hij gedaan in de tussenliggende achttien jaar? De Bijbel geeft ons over deze periode geen directe inlichtingen en daarom zijn wij voor informatie over deze "ontbrekende jaren" op niet-bijbelse bronnen aangewezen. Het is veelbetekenend dat het Nieuwe Testament over deze achttien jaar zwijgt. Lukas 1 : 2 zegt dat de verhalen in de evangeliën ooggetuigenverslagen zijn. Dit betekent dat de schrijvers van de evangeliën de gebeurtenissen tussen het twaalfde en het dertigste levensjaar van de Here Jezus niet hebben meegemaakt. Als Hij in Judea of in Galilea had gewoond, zou het dan niet onmogelijk zijn geweest om zo'n vroegwijze jongeman verborgen te houden? Een jongeman, die als kind door buitenlandse edellieden was aanbeden en op 12-jarige leeftijd de tempelautoriteiten verbijsterde met Zijn briljante verstand? Was de Geestkracht die zich in de jonge Jezus manifesteerde toen Hij twaalf was, gedurende die

achttien jaar in slaap gevallen? Bluste de Here Jezus deze Geestkracht na Zijn twaalfde uit, zodat Hij achttien jaar lang als een onbekende Galilese timmerman door het leven kon gaan? Dat is hoogst onwaarschijnlijk! Het voorval in de tempel wijst er juist op dat er bij Jezus een loslatingsproces ten opzichte van Zijn ouders was begonnen voordat Hij aan de Goddelijke missie waartoe Hij geboren was kon beginnen. Dit boek is van mening dat Jezus, spoedig na het voorval in de tempel, Palestina achttien jaar lang heeft verlaten. Er is bijbels bewijs om deze conclusie te onderbouwen.

Volgens het verhaal in Matthéüs 13 : 54-56 werd Jezus **aan het einde van deze 18-jarige periode in Zijn vaderstad nauwelijks nog herkend**. Hoewel Hij op 12-jarige leeftijd de tempeloudsten verbaasd had doen staan over Zijn wijsheid, vroegen de gewone mensen in de synagoge van Nazareth zich af (nadat zij Jezus hadden horen spreken): "Vanwaar komt Dezen (Jezus) die wijsheid en die krachten?" Als Hij, met Zijn ongewone wijsheid, al die tijd aanwezig was geweest in Nazareth, zou dat een dwaze vraag zijn. In vers 55 en 56 vroegen Zijn toehoorders ook: "Is Deze niet de Zoon des timmermans? En is Zijn moeder niet genaamd Maria, en Zijn broeders Jakobus en Joses, en Simon en Judas? En Zijn zusters, **zijn zij niet allen bij ons?**" Dit betekent dat de leden van de plaatselijke synagoge moeite hadden zich Jezus te herinneren en Hem te plaatsen. Zij konden al zijn directe familieleden met gemak benoemen en zeiden "zijn **zij** niet **allen bij ons?**" Dit wil dus zeggen dat Jezus niet altijd "bij hen" was geweest, zoals de rest van Zijn familie wel. Hun bevreemding wijst erop dat Jezus **lange** tijd uit Nazareth was weggeweest, terwijl Zijn broers en zusters binnen de dorpsgemeenschap waren gebleven. Het mag duidelijk zijn dat Jezus, als Hij Zijn hele leven een hard werkende timmerman in Nazareth was geweest, voor de plaatselijke bewoners gemakkelijk te herkennen zou zijn geweest. Nu spraken zij alsof zij nooit eerder getuige waren geweest van Zijn wijsheid of kracht!

De wijsheid van de Here Jezus op 12-jarige leeftijd had de meest geleerde Joodse voorgangers van het volk versteld doen staan. Te denken dat Jezus de daarop volgende achttien jaar als "eenvoudig timmerman" in Nazareth kon wonen en niets van Zijn wijsheid liet merken totdat Hij dertig jaar werd, betekent dat Hij de Heilige Geest, die zo vurig in Hem brandde toen Hij twaalf jaar oud was, al die tijd zou hebben uitgeblust. In 1 Thessalonicenzen 5 : 19 worden de Christenen vermaand de Heilige Geest "niet uit te blussen". Deed de Here Jezus wat aan Christenen wordt afgeraden? Zeer onwaarschijnlijk! Toch verdedigt het traditionele dogma (dat Jezus tot Zijn dertigste jaar onopvallend in Nazareth woonde) deze visie. De meest logische conclusie is dat Jezus gedurende die "ontbrekende achttien jaren" niet als timmerman in Nazareth heeft gewerkt. De Bijbel zegt overigens nergens dat Hij als volwassene ooit wél als

timmerman heeft gewerkt. Matthéüs 13 : 55 noemt Hem "timmermanszoon", niet "timmerman". In het verhaal in Lukas over Zijn ontmoeting met de tempeloudsten op Zijn twaalfde, zegt de Here Jezus dat Zijn toekomst niet was verbonden met het beroep van Zijn fysieke vader, maar dat Hij was geroepen door Zijn geestelijke Vader in de hemel. Toen Zijn ouders Hem een standje gaven, omdat Hij in de tempel was geweest en niet bij hen, antwoordde Hij immers: "Wist gij niet, dat Ik moet zijn in de dingen Mijns Vaders?" Dit voorval betekent niet dat de Here Jezus opstandig was, want in vers 51 kunnen we zien dat Hij een gehoorzame jongen was. Het betekent echter wel dat Gods Geest de aandacht van Jezus, al op z'n twaalfde jaar, afleidde van de "timmermanszaken" van Jozef naar de "geestelijke zaken" van God. Als kind opgegroeid in een timmermansgezin, was Jezus zeker vertrouwd met dat vak, maar de Bijbel zegt nergens dat Hij tijdens de "ontbrekende jaren" timmerman in Nazareth was. In het verhaal van Markus over het bezoek van Jezus aan de plaatselijke synagoge (Markus 6 : 1-6) worden Zijn stadsgenoten geciteerd, die Hem wel "timmerman" noemden. Dit waren echter dezelfde mensen die moeite hadden Hem thuis te brengen, zoals de context bevestigt. Dat zij Jezus timmerman noemden, zal waarschijnlijk te maken hebben met het feit dat zij Hem voor het laatst zagen als leerling in de werkplaats van Jozef.

Dit gedeelte maakt ook duidelijk dat Jezus vier broers en tenminste twee zussen had. Jezus was de oudste zoon in een gezin met minstens zeven broers en zussen. Hoe groot het aantal kinderen ook is geweest, duidelijk is dat Maria, nadat Jezus was geboren, een groot gezin kreeg. De Bijbel zegt niets meer over Jozef, de stiefvader van Jezus, tijdens de jaren na de aanwezigheid in de tempel van de twaalfjarige Jezus. De Bijbel vertelt wél dat Maria en haar andere kinderen in Nazareth woonden toen Jezus dertig jaar oud was, maar er wordt ook dan over Jozef niet meer gesproken. Het is daarom waarschijnlijk dat Jozef gedurende de "ontbrekende jaren" is gestorven. Als de jonge Jezus al veel tijd doorbracht in het gezelschap van Jozef van Arimathea, zal deze na de dood van Jozef de voogd van Jezus zijn geworden. Jozef van Arimathea was als rolmodel voor Jezus in elk geval een goede keus, want Lukas 23 : 50 noemt hem "goed" en "rechtvaardig". Jozef van Arimathea nam een belangrijke plaats in de Joodse samenleving in en Jezus was bij de tempeloudsten bekend om Zijn vroegrijpe wijsheid. Hoe is het dan mogelijk dat er niets op schrift is gesteld over Zijn activiteiten gedurende deze ontbrekende achttien jaar? Het logische antwoord is dat Hij gedurende die periode niet in Palestina was!

Het was de gewoonte dat als de vader was overleden, de oudste zoon (ook een jong kind als Jezus) verplicht was om te gaan werken en zo in het onderhoud van een gezin te voorzien. Jozef van Arimathea was echter een zeer vermogend

familieid (die het economisch welzijn van de familie kon garanderen) en zodoende stond het Jezus vrij om Zijn werkelijke roeping in het leven te volgen. Verder hadden de Wijzen uit Parthië, bij hun bezoek aan Jezus kort na Zijn geboorte, overvloedig goud, wierook en mirre aan Jezus geschonken. Deze grote rijkdom is vast en zeker door Zijn ouders of door Jozef van Arimathea in beheer genomen. Als Jezus uit deze rijkdom kon putten om in de behoeften van Zijn familie te voorzien, was het dus niet nodig dat Hij werkte als timmerman. In *The Traditions of Glastonbury* voert de schrijver E. Raymond Capt bewijs aan dat Jozef van Arimathea op internationaal niveau tinhandel dreef met de Britse Eilanden. In eerdere hoofdstukken van dit boek hebben we al beschreven dat, minstens vanaf de regering van Salomo, de Britse Eilanden tot Israëlitisch gebied behoorden. Hoofdstuk 4 heeft bovendien bewijs gepresenteerd dat rond 721 vóór Christus, toen Israël door Assyrië werd veroverd, grote groepen uit de stammen Simeon en Dan in Brittannië en Ierland arriveerden. Hierdoor werden er nog meer Israëlieten aan de bevolking van de Britse Eilanden toegevoegd. Het hoeft geen verbazing te wekken dat Jozef van Arimathea, een vooraanstaand lid van de stam Juda, handel dreef met afstammelingen van andere Israëlitische stammen. Capt citeert Gildas Badonicus (een vroege Britse historicus uit de zesde eeuw), die naar Jozef van Arimathea verwijst als een "nobilis decurio".²⁰ Alleen al het feit dat zo'n vroege Britse historicus Jozef van Arimathea noemt in zijn geschiedschrijving, bevestigt de waarheid van de verhalen dat Jozef betrokken was bij de gang van zaken in het vroege Brittannië. Capt beschrijft de rol van Jozef als volgt:

"Deze titel "decurio" (toegewezen aan Jozef van Arimathea) is door St. Hiëronymus in zijn vertaling van Markus in de Vulgaat, vertaald met "eerwaarde raadsheer" (Markus 15 : 43) en in Lukas als "raadsheer". (Lukas 23 : 50) In de Romeinse wereld is "decurio" de aanduiding van een belangrijke functie en gewoonlijk verbonden aan het algemene beheer van een mijn-district. De vanzelfsprekende conclusie is dat Jozef het beheer had over de belangen van het Romeinse Rijk in de mijn-industrie in Brittannië. Een dergelijke positie bracht met zich mee dat Jozef dikwijls geruime tijd in het buitenland moest doorbrengen".²¹

Jozef moet inderdaad een vooraanstaand figuur in de Romeinse wereld zijn geweest, want hij kreeg tijdens het hevige politieke tumult rond de kruisiging (Markus 15 : 43-45) onmiddellijk toegang tot Pilatus, de stadhouder van Judea. Pilatus en de Romeinse overheid in Judea moeten Jozef van Arimathea goed hebben gekend en hebben vertrouwd om hem op zo'n gevoelig en kritiek moment, zo snel toegang tot Pontius Pilatus te geven. Capt vertelt ook dat in die tijd zowel de Joodse als de Romeinse wetgeving voorschreef dat de licha-

men van misdadigers in gemeenschappelijke kuilen moesten worden gegooid, om zo elke herinnering aan hen uit te wissen. Tenzij het lichaam direct na de executie door een familielid werd opgeëist.²² Dat Jozef van Arimathea familie van Jezus was, wordt overtuigend bewezen doordat hij zich meldde om het lichaam van Jezus op te eisen. Hij vroeg geen toestemming aan een lagere ambtenaar, maar benaderde direct Pilatus, wat betekent dat hij gewend was om met de Romeinen op het hoogste niveau zaken te doen.

Waar hielden Jozef van Arimathea en Jezus zich gedurende de "ontbrekende achttien jaar" eigenlijk mee bezig? Als Jozef de voogd van Jezus was, zal de Here Jezus heel wat hebben gereisd, omdat de zaken van Jozef van doen hadden met de internationale handel tussen de natiën van die dagen. Al is de hierna volgende informatie gebaseerd op legenden en tradities, toch wordt zij door de Bijbel ondersteund, omdat daarin de gedachte naar voren wordt gebracht dat Jezus lange tijd niet in Palestina aanwezig was. Duidelijk is dat Hij in die periode **ergens** geweest moet zijn en legenden en tradities zijn hiervoor de enige bestaande aanknopingspunten. Veel overleveringen vertellen niet alleen dat Jozef van Arimathea en Jezus in Brittannië zijn geweest, maar ook dat zij in de buurt van Glastonbury, Engeland gewoond hebben. Deze beweringen worden door Capt ondersteund, want hij haalt er bewijsmateriaal bij over Glastonbury, dat in oude tijden met twee namen genoemd werd: "Secretum Domini" en "Domus Dei" (Latijn voor "Het Geheim des Heren" en "Het Huis van God").²³ William Steuart McBirnie schreef ook over deze overleveringen in zijn boek *The Search for the Twelve Apostles*:

"Er is geen enkele andere overlevering over de geschiedenis van Jozef van Arimathea bekend en omdat de Britse overlevering zo standvastig is, zien wij geen reden die te betwisten ... Als er in enig ander land zo'n sterke traditie rond bepaalde apostolische figuren zou bestaan en er geen andere traditie was die het tegendeel zou bewijzen, dan zouden we minstens uitgaan van de mogelijkheid ervan of zelfs de waarschijnlijkheid. Zo dus ook met... St. Jozef".²⁴

Ook put Capt uit een 15e eeuwse document, dat vermeldt dat in de eerste eeuw koning Arviragus van Brittannië door Jozef van Arimathea tot het Christendom werd bekeerd en dat deze vroege koning van Brittannië aan Jozef en zijn metgezellen twaalf stukken belastingvrij land gaf, in de omgeving van Glastonbury.²⁵ Dit land in Glastonbury, waarover geen belasting werd geheven, wordt ook onder de titel "Domus Dei" genoemd in het Domesday Book (de inventarisatie van Engeland na de machtsovername door Willem de Veroveraar in 1066 AD).²⁶ Het feit dat dit land in **twaalf stukken** werd verdeeld is belang-

rijk. Werd deze symboliek geïnspireerd door God? ... Voor elk van de twaalf stammen van Israël een deel? Raymond Capt schrijft over nog een ander feit. De druïden vereerden een drie-enig god, "bekend als "Beli", de schepper uit het verleden; "Taran", de alwetende voorzienigheid in het heden; en "Yesu", de komende verlosser in de toekomst.²⁷ In de naam "**Beli**" zit het Hebreeuwse woord voor "Heer"²⁸ en door hun verwachting van de komende verlosser "Yesu" "greep het Druïdisme vooruit op het Christendom en wees op de komende verlosser met precies dezelfde naam als waarmee Christus wordt genoemd".²⁹ De naam "Jezus" is Grieks; maar de Hebreeuwse naam van Jezus was waarschijnlijk "Yeshuah", wat "verlossing" betekent.³⁰ Het gebruik van Hebreeuwse woorden in de Druïdische godsdienst van Brittannië wijst erop dat zij haar wortels had in de godsdienst van het oude Israël. Dit is volkomen logisch, omdat de Israëlieten gedurende het gehele eerste millennium voor Christus een grote meerderheid waren in Brittannië.

Andere oude legenden zeggen dat Jezus naar het verre oosten reisde, tot in India en Nepal.³¹ Er bestaat een bijbelse grond voor de legenden dat Jezus naar de Britse Eilanden en naar Azië (tot in India) zou zijn gegaan. In Mattheüs 15 : 24 zegt Jezus: "**Ik ben niet gezonden, dan tot de verloren schapen van het huis Israëls**". Het "Huis Israëls" verwijst naar de tien stammen van Israël, die we in voorgaande hoofdstukken hebben geïdentificeerd als de vroege Britten, de Sacae/Saka Scythen en de Parthen in Azië. Het gebied van de Parthisch/Scytische overheersing strekte zich uit tot in India³² en daarom konden er ook diep in Azië gedeelten van de tien stammen van Israël worden gevonden. **Jezus zei dat Hij was "gezonden" naar de tien stammen en het is dus logisch dat Hij naar de oorden ging waar de verschillende stammen van het Huis Israël in de eerste eeuw na Christus leefden.** De Britse Eilanden en ook delen van India (aan de oostelijke rand van Parthië) werden toentertijd bevolkt door de stammen van Israël en de komst van Jezus naar deze volken is de vervulling van dit schriftgedeelte.

Zoals we al eerder hebben gezien, leefde de Here Jezus in een tijd van vrede tussen Parthië en Rome. Gedurende deze periode kwam de handel tussen de kooplieden van beide wereldrijken tot grote bloei. Rawlinson schrijft in zijn boek *The Sixth Great Oriental Monarchy* dat deze handel "aanzienlijk" was en dat kooplieden "verscheidene metalen en talrijke eindproducten" van Rome naar Parthië brachten.³³ Zoals we hebben vastgesteld was Jozef van Arimathea betrokken bij de mijnindustrie (metalen) en Judea, zijn vaderland, was de ideale plaats om via handelswegen goederen te exporteren naar Parthië en Azië. Het is dan ook waarschijnlijk dat de handel van Jozef de export van metaalproducten naar Parthië en Azië omvatte. Jezus werd terwijl Hij opgroeide waarschijnlijk heel vertrouwd met de internationale onderneming van Zijn oudoom. Wie

kan er beter geschikt zijn geweest dan Jezus, om de handelsbelangen van Jozef in de gebieden van Parthië te behartigen? De Magiërs, die tot de regerende klasse van Parthië behoorden, hadden Hem in Zijn prille jeugd al aanbeden! Jezus kon in dat land verzekerd zijn van een zeer warme ontvangst en dankzij de gunst van de Megistanen had Hij toegang tot alle landen onder de invloedssfeer van Parthië. De betrokkenheid van Jezus in de internationale handel van Jozef verschafte Hem de ideale gelegenheid om die gebieden te bezoeken waarheen de tien stammen waren verhuisd (Brittannië, Parthië, Scythië en nog meer Aziatische gebieden). Er bestaat nog een andere mogelijkheid. In eerdere hoofdstukken hebben we aangetoond dat de Israëlitisch/Fenicische en Carthaagse rijken in het eerste millennium voor Christus Israëlitische koloniën stichtten in Noord-Amerika. Ook werd aangetoond dat het waarschijnlijk is dat Carthagers, na de val van Carthago, Noord-Afrika ontvluchtten en hun heil zochten in hun Noord-Amerikaanse kolonie. In hoofdstuk 5 hebben we ook bewijs gezien dat deze Punische kolonie in Noord-Amerika tot rond 500 na Christus bleef bestaan. In de tijd dat Jezus Christus op aarde leefde, bestond er dus een belangrijke Israëlitische beschaving in Noord-Amerika. Als de Here Jezus alle gebieden op aarde heeft bezocht waar zich nakomelingen van de tien stammen bevonden, zal Hij dan niet ook het oude Noord-Amerika hebben bezocht? Het verrassende antwoord kan zijn: "jazeker"!

Laten we de legenden uit de antieke Nieuwe Wereld over Quetzalcoatl eens in ogenschouw nemen. Quetzalcoatl wordt gewoonlijk afgebeeld als een slangengod, maar er zijn legenden over Quetzalcoatl die van een geheel andere aard zijn. In *Voyages to the New World* van Nigel Davies, is een samenvatting van verschillende Quetzalcoatl-legenden opgenomen. In die legenden wordt verteld dat Quetzalcoatl **"een blanke huid had en ... volgens overlevering werd terugverwacht ... echter maar één keer in menselijke gedaante zou verschijnen"** en dat "ondanks de weeklachten van zijn volk, Quetzalcoatl op een lange reis ging **naar de plaats in het Oosten waar hij voorbestemd was om zijn einde te ontmoeten**". Verder wordt verteld dat **"hij opvoer ten hemel en daar binnenging"** en dat "hij vier dagen in het dodenrijk verbleef en op de achtste dag opnieuw verscheen als **de Morgenster**".³⁴ Davies vertelt ook dat Quetzalcoatl werd afgebeeld als een **"god in mensengedaante"** en dat hij **"God de Schepper"** was.³⁵ Het is ook opmerkelijk dat de legenden over Quetzalcoatl in menselijke gedaante **uitsluitend** zijn ontstaan **binnen het christelijke tijdperk**.

Er bestaan ook Peruviaanse legenden over een godheid genaamd Viracocha die "vertrok over de zee, maar voorbestemd was om terug te keren".³⁶ Viracocha wordt ook in Spaanse bronnen beschreven als "een zachtaardig iemand, net als Quetzalcoatl, **die van plaats naar plaats ging, bekering predikte en wonderen**

deed".³⁷ Charles Boland voegt hier in zijn boek *They All Discovered America* aan toe, dat "van de eerste verschijning van Quetzalcoatl wordt gezegd dat hij **uit een maagd geboren** was".³⁸ Legenden uit de Nieuwe Wereld, over een godheid in mensengedaante; een zachtaardige, blanke (Semitische) persoon die bekering predikte; wonderen deed; goddelijk, zowel als menselijk was; geboren werd uit een maagd; afkomstig was uit de Oude Wereld; een lange reis maakte naar het oosten (over de Atlantische oceaan terug naar de Oude Wereld); op een missie van zelfopoffering was; dood was, maar verrees en opvoer naar de hemel; en die op een bepaald moment in de toekomst zou terugkeren. Al deze kenmerken wijzen onmiskenbaar naar één (**en ook maar slechts één**) historische persoon: Jezus Christus. Veel van de verhalen over de godheid in mensengedaante Quetzalcoatl lopen volstrekt parallel met de christelijke onderwijzingen over Jezus Christus! Zelfs de titel van Quetzalcoatl ("de Morgenster") is één van de bijbelse titels van Jezus Christus. (Openbaring 22 : 16) De vele christelijke thema's, die in de vroege verhalen over Quetzalcoatl herkenbaar zijn, duiden er sterk op dat hij in zijn menselijke gedaante dezelfde is als de Here Jezus, die blijkbaar tijdens de "ontbrekende jaren" van Zijn leven de Nieuwe Wereld heeft bezocht. Deze oude legenden uit de Nieuwe Wereld vertellen zelfs over Zijn terugkeer naar de Oude Wereld en dat Hij Zich daarbij bewust was van Zijn bestemming om Zichzelf op te offeren. De latere buitenissige legenden over de slangengod Quetzalcoatl zijn uiteraard niet van toepassing op Jezus Christus. Satan wordt in de Bijbel afgebeeld als een "slang" (Genesis 3 : 1-13, Openbaring 12 : 9-15) en het is duidelijk dat de aanbidding van Quetzalcoatl werd afgeleid van een bijbels thema, tot een vorm van satansaanbidding (waaronder rituele mensenoffers).^{*} De tweede legendarische figuur, Viracocha, kan ook gebaseerd zijn op Jezus Christus of zelfs op één van de apostelen, die door Christus immers naar "alle volken" werden gezonden? (Matthéüs 28 : 19)

We hebben al eerder uitgebreid besproken dat er in de Nieuwe Wereld Israëlitische beschavingen werden gesticht door Hebreeuwse Feniciërs, Carthagers en Iberiërs. Doordat zij kennis en gewoonten van de Oude Wereld overbrachten naar de Nieuwe Wereld, speelden deze Israëlieten bij de beschaving van de Nieuwe Wereld een grote rol. Bijvoorbeeld de Carthagers, die de Nieuwe Wereld koloniseerden, waren Israëlieten die Baäl vereerden. Als

^{*} Noot van de vertaler:

De legenden over de slangengod Quetzalcoatl kunnen wel van toepassing zijn op Jezus Christus. De slang is in de Bijbel de uitbeelding van heerschappij over alle aardse, stoffelijke dingen en Jezus Christus heeft, sinds Zijn opstanding, die heerschappij ontvangen! Numeri 21 : 9 vertelt dat, toen het volk Israël in de woestijn werd gebeten door giftige slangen, zij moesten opzien naar de verhoogde koperen slang om het leven te behouden. Zo moeten wij opzien naar Christus om (eeuwig) leven te ontvangen volgens Johannes 3 : 14-16. Bovendien wordt in Jesaja 14 : 29 de vliegende slang gebruikt als beeld van Hizkiah, de godvrezende koning uit het huis van David!

onderdeel daarvan brachten zij de gewoonte van rituele mensenoffers met zich mee. Er bestonden in de Nieuwe Wereld antieke culturen die het offeren van mensen praktiseerden en dit kan betekenen dat deze gruwelijke praktijken door de Carthagers daar zijn geïntroduceerd. De Carthagers kwamen uit Noord-Afrika en waren bekend met de Egyptische piramiden. Het is dus waarschijnlijk dat de piramiden van de antieke beschavingen in Midden-Amerika getuigen van het verband tussen deze twee werelddelen.

We nemen nu even een zijroute om dit onderwerp wat uitgebreider te bekijken. Want ook al gaat het volgende niet rechtstreeks over het leven van de Here Jezus, toch zal het de bewering onderbouwen dat Jezus Christus enige tijd in de Nieuwe Wereld doorbracht. Het is te bewijzen dat het christelijk geloof al korte tijd na de dood en opstanding van Jezus Christus in de Nieuwe Wereld bestond. (Dit bewijst ook dat tijdens het leven van de Here Jezus de transatlantische route gekend werd.) Dat er in de Nieuwe Wereld mensen leefden, die van oorsprong Israëlieten waren, is een bijbelse basis voor een bezoek van Jezus Christus aan de Nieuwe Wereld. Matthéüs 15 : 24 zegt immers dat Hij was "gezonden naar (alle) de verloren schapen van het Huis Israëls (de tien stammen)". In Matthéüs 15 vinden we wat dit betreft een overtuigend argument. In vers 21-28 vraagt een heidense vrouw aan Jezus om haar dochter te genezen (iets waar Jezus bij Joden graag toe bereid was). In eerste instantie weigerde de Here Jezus te helpen, zeggend dat Hij slechts gezonden was tot "de verloren schapen van het Huis Israëls". Alleen door een herhaalde en deemoedige benadering wist deze heidense vrouw Jezus te bewegen haar te helpen. De tegenzin van de Here Jezus om de heidenen "in Zijn eigen achtertuin" te helpen, beargumenteert dat Hij wel, zonder respijt, de Atlantische Oceaan moet zijn overgestoken om de inwoners van de Nieuwe Wereld het evangelie te brengen.

Dat waren immers Israëlieten!

Tot dusver hebben wij voldoende bewijs gezien dat er, vóór zowel als tijdens het leven van Jezus, een aanzienlijk aantal Israëlieten in de Nieuwe Wereld woonde. Er bestaat bewijsmateriaal dat ook ná de periode van zijn leven Israëlieten daar verbleven. We zullen een klein gedeelte van dit bewijsmateriaal nader onder de loep nemen om te tonen dat het binnen het christelijk tijdperk vaak mogelijk is geweest om transatlantische reizen te maken. Ook in de eerste eeuw na Christus. Van 900 tot 1200 na Christus bloeide in Midden-Amerika de Toltec-beschaving. De *Encyclopedia Americana* zegt:

"De hoofdstad daarvan was Tollan, tegenwoordig Tula ... De naam "Toltec" is afgeleid van de naam van hun hoofdstad ... De belangrijkste figuur in de geschiedenis van de Tolteken was ... Topiltzin".³⁹

Eén van de takken van de Israëlitische stam Issaschar werd genoemd naar "Tola". (Numeri 26 : 23) Let op de overeenkomst tussen de Israëlitische naam **Tola** en de basiswoorden **Tollan**, **Tula** en **Toltec**. Dit betekent dat de stam Issaschar was betrokken bij het ontstaan van de Toltec-beschaving. Een plaats waar zij eerder mogelijk ook hun stamnaam hebben achtergelaten vinden we in **Thule**, in Groenland. Een analyse van de naam Topiltzin wijst ons naar een Viking/Scandinavische oorsprong. De naam eindigt met de lettergreep "zin". De letters "z" en "s" hebben fonetisch dezelfde klank. Als we de "z" verruilen voor de "s" krijgen we Topilt-sin of Topilt-**son**. Het achtervoegsel "son" of "sen" achter een naam is in Scandinavië heel gebruikelijk. De medeklinkers "S-N" of "Z-N" aan het einde van de naam Topiltzin wijzen op een Scandinavische oorsprong van deze man.

De *Epigraphic Society Occasional Publications* publiceerde een artikel van Laurence Athy jr., getiteld "Buitenlandse invloeden op de priesterstand en de adel in het pre-Columbiaans Amerika". Daarin beweert hij dat de Olmec- en de Toltec-beschaving werden geregeerd en bestuurd door edellieden uit het buitenland, die lang van gestalte waren en een baard hadden. Deze edellieden vormden wat hun postuur betreft, een schril contrast met de gedrongen, platneuzige, Indiaanse boeren, waarover zij regeerden. Zij vertoonden duidelijk kenmerken van de Semitische volkeren uit de Oude Wereld. Athy merkt op, dat in de tijd van de opkomst van de Tolteekse beschaving, deze "lange, bebaarde edellieden" al "meer dan tweeduizend jaar" in de Nieuwe Wereld aanwezig waren.⁴⁰ De Tolteekse heerser Topiltzin was "een eerbiedwaardige en ernstige persoonlijkheid ... een oud man met een lange, rode, al grijzende baard ... die uit een vreemd land was gekomen".⁴¹ Verder zegt Athy:

"Topiltzin en zijn Tolteken waren vriendelijke mensen, die door een kwaadwillende leider van de inboorlingen werden tegengestaan. Ze werden dusdanig vervolgd, dat deze "Tolteken het land verlieten en terugkeerden naar hun land van oorsprong". Topiltzin riep het volk van Tula bijeen om hen uit te leggen dat hij vanwege de vervolgingen vertrok en "profeteerde dat er vreemdelingen zouden komen ... uit het oosten ... die het volk zouden straffen voor hun slechte behandeling van de Tolteken". Topiltzin vertelde hen ook dat zij niet zelf getuige zouden zijn van de komst van deze vreemdelingen ... maar de vierde of vijfde generatie na hen".⁴²

De Spanjaarden onder Cortez arriveerden ongeveer driehonderd jaar later en vullden deze profetie van Topiltzin omtrent de vernietiging van de cultuur van de Azteken (die volgde na die van de Tolteken). Athy voegt eraan toe:

"Cortez kwam in het jaar 1-Rietstengel van de Azteekse kalender ... het jaar waarin Topiltzin was geboren - het jaar waarin hij de terugkeer van zijn zonen had voorzegd".⁴³

In hoofdstuk 5 hebben we al verteld dat christelijke symbolen uit de eerste tot derde eeuw na Christus gevonden werden in de Maya-ruïnes van Comalcalco. Dat duidt erop dat het Christendom al in de Nieuwe Wereld bestond, zeer kort na het leven van Jezus. Verder bestaat er bewijs dat het Christendom in de Nieuwe Wereld ooit vast gegrond en wijd verspreid was, maar dat het op den duur in verval raakte. Wat de Spanjaarden vonden waren de christelijke symbolen en gewoonten, vermengd met de zoonanbidning van de inheemse bevolking. Let ook eens op het volgende:

"Tot grote verrassing van vroege missionarissen waren de Maya's al vertrouwd met veel van de Katholieke rituelen die hen werden bijgebracht. De Maya's doopten in water, deden geloofsbelijdenis en vastten ... Het kruis was een vertrouwd beeld ... Toen de broeders uitlegden dat het kruis het teken was van God, Die was gestorven aan de Boom van Goed en Kwaad en Die nu in de hemel woont, aanvaardden de Maya's dit als een nieuwe versie van een geschiedenis die ze al kenden".⁴⁴

Speciaal het kruis was in de Nieuwe Wereld een welbekend symbool, zeker onder de regerende klasse. Walter Stender schreef:

*"Toen de Spanjaarden Peru veroverden, waren ze stomverbaasd dat ze kruisen aantroffen in de tempels en paleizen van de koninklijke familie der Inca's ..., **bij de Inca's was het gebruik van het kruis de voortzetting van voorgaande culturen ... Het is duidelijk dat het kruis een godsdienstige betekenis had**".⁴⁵*

Stender schrijft ook het volgende:

*"De Maya's gebruikten het (kruis) ... als één van hun leestekens ... Op verschillende plaatsen in Zuid-Amerika bestaan legenden over blanke mannen, die kwamen om de inheemsen te leren op een betere, sociale manier met elkaar te leven. Er is een duidelijke overeenkomst met de welbekende Midden-Amerikaanse overleveringen dat er blanke mannen kwamen, die probeerden het culturele niveau van de inheemse bevolking te ontwikkelen ... Al deze blanken ... hadden baarden. Eén kenmerk is bijzonder opmerkelijk: **de kleding van deze blanke bezoekers was versierd met witte en zwarte kruisen** ... In de tijd van de*

*Spaanse veroveringen was men zich in Zuid-Amerika zeer bewust van een eerdere aanwezigheid van blanke inwoners".*⁴⁶

Het artikel van Walter Stender laat zien dat het symbool van het kruis in de Nieuwe Wereld al minstens zo vroeg als halverwege het eerste millennium bestond. Als we het bewijs uit hoofdstuk 5, dat er een christelijke inscriptie uit de eerste tot derde eeuw na Christus werd aangetroffen in Comalcalco, hiermee combineren, dan kan men constateren dat het christelijke geloof vanaf het begin van het christelijke tijdperk in de Nieuwe Wereld aanwezig was!

In de Middeleeuwen werkten Noorse Christenen samen met de Rooms Katholieke Kerk. De *Epigraphic Society Occasional Publications* heeft reproducties gemaakt van een serie brieven van drie verschillende pausen, daterend uit 1282, 1448 en 1492, geschreven aan Noorse bisschoppen en een kerkgemeenschap in Groenland.⁴⁷ De brief van paus Martinus IV uit 1282, geschreven aan een Noorse aartsbisschop, handelde over de tienden van de Groenlandse kerken. In de brief van paus Nicolaas V uit 1448, werd toegegeven dat de Christenen in Groenland al "bijna 600 jaar lang het geloof in Christus hadden behouden ...".⁴⁸ Deze uitzonderlijke pauselijke brief zegt dus dat er al in de negende eeuw Christenen in Groenland waren. Eeuwen vóór deze brief van paus Nicolaas V, maakten ook de Vikingen al tochten naar de Nieuwe Wereld. De IJslandse geschiedenisboeken vermelden dat in het jaar 1121 na Christus⁴⁹ een Katholieke bisschop - Eric Gnuppson - van IJsland naar de Nieuwe Wereld (Vinland) reisde.

Hier eindigt ons uitstapje over de vestiging van het christelijke geloof in de Nieuwe Wereld. Het was noodzakelijk om vast te stellen dat **Christenen** naar de Nieuwe Wereld reisden, niet alleen in de eerste eeuw na Christus, maar dat dit nog veel vaker is gebeurd, vóórdat Columbus of Cortez daar aankwamen. Hoewel niet direct gerelateerd aan het leven van Jezus Christus, geeft het **toch** zoveel achtergrondinformatie, dat het daarna niet meer zo schokkend is om te veronderstellen dat Jezus Christus in de 18-jarige periode waarover de Bijbel zwijgt, de Nieuwe Wereld heeft bezocht. We zullen nu specifiek het bewijs bekijken dat het voor Jezus Christus mogelijk was om tijdens Zijn leven naar de Nieuwe Wereld te reizen. Er bestaat geen twijfel over dat voor de Here Jezus de middelen om die reis te maken bestonden. In eerdere hoofdstukken hebben we aangetoond dat tijdens het eerste millennium voor Christus de reusachtige schepen van Fenicië en Carthago de Atlantische Oceaan overstaken. Daarna volgden Romeinse schepen, die deze zeewegen pas in latere eeuwen leerden kennen. Er bestaat documentatie over Romeinse zeeschepen, 1.200 tot 1.600 ton groot, met een lengte van 60 meter, een mast van 15 meter hoog en met

een laadruim van ruim 14 meter diep.⁵⁰ Josephus schrijft dat hij voer op een Romeins passagiersschip met 600 personen⁵¹ aan boord. Handelingen 27 : 9-36 vertelt dat Paulus in een gevaarlijk zeilseizoen (wanneer er vermoedelijk minder passagiers aan boord waren) op een Romeins schip voer, samen met 275 andere mensen. Ook zijn er Romeinse kunstvoorwerpen gevonden in de Nieuwe Wereld. Boland schrijft over Romeinse kunstvoorwerpen aan de Amerikaanse oostkust.⁵² In *Saga America* beschrijft Dr. Fell dat Romeinse munten, kunstvoorwerpen en inscripties zijn aangetroffen in de Amerikaanse staten Alabama, Tennessee, New Hampshire, Massachusetts, Connecticut, Georgia e.a.⁵³ Dr. Fell schrijft over Joodse munten uit de tweede eeuw na Christus, die in Kentucky zijn gevonden, en constateert **dat er in het vroegchristelijke tijdperk vaarroutes van Judea naar Noord-Amerika bekend waren in het grensgebied tussen Missouri en Arkansas.**⁵⁴ Over één Hebreeuwse inscriptie schrijft Dr. Fell het volgende:

"... Onderzoekers van het Smithsonian Institute veronderstelden dat de Bat Creek steen uit Tennessee, afkomstig was van de Cherokee Indianen, maar alle Hebreeuwse geleerden die de steen bestudeerden, herkenden een Hebreeuwse tekst uit de eerste eeuw na Christus. Dr. Robert Stieglitz uit New York leest er het volgende in: "Een komeet voor de Hebreeën" en verwijst naar de komeet Halley die in het jaar 69 na Christus, tijdens de eerste opstand, "als een vlammend zwaard boven Jeruzalem hing" ... Dit materiaal is een aanwijzing dat Kentucky en Tennessee toevluchtsoorden werden voor achtervolgde Hebreeën ...".⁵⁵

Uit het bovengenoemde bewijs kunnen we opmaken dat er in de eerste eeuw na Christus, Joden uit Judea naar het oude Noord-Amerika reisden (slechts enkele tientallen jaren nadat Jezus Christus had geleefd). Hieruit blijkt dat er tijdens het leven van de Here Jezus transatlantische zeevaartroutes bekend waren. Jozef van Arimathea had een bedrijf met internationale handelsbetrekkingen, waarvoor lange reizen over de oceanen van cruciaal belang waren. De Here Jezus had dus vrije toegang tot alle zeewegen naar Noord-Amerika. Ook was Jozef een hooggeplaatst Romeins functionaris (een "decurio") en had daarom toegang tot de kennis van alle zeevaartroutes naar Noord-Amerika, waarover het Romeinse Rijk beschikte.

Er staat een verhaal in de Bijbel waarin we kunnen zien dat de Here Jezus lichamenlijk gewend was aan de effecten van zeereizen. In Markus 4 : 35-41 wordt beschreven dat Jezus en Zijn discipelen het meer van Galilea overstaken en door een storm werden overvallen. Vers 37 zegt: "En er werd een grote storm van wind, en de baren sloegen over in het schip, alzo dat het nu vol

werd". Doodsbang geworden, vonden de discipelen Jezus "in het achterschip, slapende op een oorkussen". Nadat Hij door de discipelen was wakker geschud, bestrafte Jezus de wind en zei tot de zee: "Zwijg, wees stil!" en onmiddellijk heerste er rust. Blijkbaar had de Here Jezus liggen slapen op het benedendek. Hebreeën 4 : 15 vertelt ons dat Jezus "in alle dingen, gelijk als wij, is verzocht geweest". Als Jezus alle menselijke eigenschappen en emoties met ons deelde, dan moet Zijn lichaam ook gevoelig zijn geweest voor zeeziekte en misselijkheid. Toch kon Hij slapen in een zware storm op een rollend en stampend schip en dit wijst erop dat Zijn lichaam al eerder aan het deinen van de zee en het beuken van de golven was gewend geraakt. Door Zijn betrokkenheid bij de internationale handel van Jozef van Arimathea zal Hij gelegenheid genoeg gehad hebben om "zeebenen" te krijgen. De tekst in de Bijbel geeft ons de indruk dat de storm voor deze vissers de zwaarste was die zij ooit op het meer hadden meegemaakt. Jezus zal echter op de open oceaan heviger stormen en golfslag hebben meegemaakt (zodat Hij in staat was om rustig te slapen tijdens een storm op een binnenmeer).

Er is nog een ander bijbelgedeelte waardoor de gedachte, dat Jezus tijdens Zijn "verborgen jaren" buiten Palestina verbleef, wordt ondersteund. In Johannes 10 : 16 had Jezus een discussie met de Joden, waarin Hij zei:

*"Ik heb **nog andere schapen, die van dezen stal niet zijn**; deze moet Ik ook toebrengen; en zij zullen Mijn stem horen; en het zal worden één kudde, en één Herder".*

In Mattheüs 10 : 6 en 15 : 24 verwees de Here Jezus naar de "verloren schapen" van het Huis Israël (de tien stammen van Israël). In Markus 6 : 34 beschouwde Jezus de menigten die Hem volgden als "schapen" en de meesten van hen waren Joden uit Judea. Schapen verblijven in "stallen", dus wat bedoelde Jezus met Zijn beeldspraak dat Hij "schapen" had in meer dan één "stal"? Jezus verwees naar Judea (het land van de Joden) als "deze stal", maar vertelde hen dat zij niet Zijn enige stal waren. Het is duidelijk dat de "andere stal" zich daar bevond, waar de nakomelingen van de tien stammen van Israël woonden. Jezus zei tegen hen "**Ik heb nog andere schapen**" (in een andere stal). Het gebruik van de tegenwoordige tijd wil zeggen dat dit al een voldongen feit was. Hij had al "schapen" (volgelingen) in een andere "stal", dan de stal Judea. Er wordt nergens bewijsmateriaal van gevonden en er wordt nergens melding van gemaakt dat de Here Jezus tussen Zijn twaalfde en dertigste jaar in Judea aanwezig was. Hij had dus in die achttien jaar meer dan genoeg tijd om de nakomelingen van de tien stammen van Israël te bezoeken en hen het goede nieuws te brengen. De vier evangeliën (Mattheüs t/m Johannes) zijn ooggetuigenverslagen van

de bediening van de Here Jezus **in het Huis Juda**, die drie en een half jaar duurde. Over Zijn bediening **in het Huis Israël** wordt ons in de Bijbel niets verteld, hoewel de Bijbel laat doorschemeren dat dit gebeurde vóórdat de Here Jezus aan Zijn bediening in Judea begon. Het leven van Jezus, zoals het wordt verteld in de Bijbel, leest als een boek dat alleen uit de eerste en laatste hoofdstukken bestaat en waarvan het middengedeelte (het grootste deel van het boek) ontbreekt! De apostel Johannes schreef dat de evangeliën niet een volledig verslag zijn van het leven van Jezus Christus. Johannes 21 : 25 zegt:

"En er zijn nog vele andere dingen, die Jezus gedaan heeft, welke, zo zij elk bijzonder geschreven werden, ik acht, dat ook de wereld zelve de geschrevene boeken niet zou bevatten".

De uitspraak van Johannes, dat het leven van Jezus buitengewoon actief en veelbewogen is geweest, is uiterst belangrijk, want toch vertelt de Bijbel niets over Zijn leven tussen Zijn twaalfde en dertigste jaar. Het is dus logisch dat veel van de onbeschreven activiteiten van de Here Jezus, waarnaar Johannes 21 : 25 verwijst, niet in Judea hebben plaatsgevonden. Anders zouden ze ons als "ooggetuigenverslagen" in de evangeliën zijn verteld. Veel van de onbeschreven handelingen van de Here Jezus moeten **buiten** Judea hebben plaatsgevonden en dit gaat heel goed samen met de legenden die vertellen dat Jezus in vele gebieden van de Oude Wereld op bezoek is geweest. Er zijn redenen om aan te nemen dat de tien stammen van Israël de Here Jezus positief hebben ontvangen. Toen Hij nog een kind was waren enkelen uit de Parthische heersende klasse tot Jezus gekomen om Hem te aanbidden en zij zullen Hem als jongeman waarschijnlijk hartelijk in hun rijk in het Midden-Oosten hebben ontvangen. De vroege legenden over Quetzalcoatl (die in veel opzichten overeenkomen met de bijbelse informatie over het leven van Jezus) vertellen ons dat Hij in de Nieuwe Wereld een blijvende, gunstige indruk maakte. De druïden op de Britse Eilanden en in Noordwest-Europa wachtten al heel lang op een verlosser genaamd Yesu (Yeshuah) en in legenden van het vroege Briton wordt verteld dat Jozef van Arimathea en andere vroege Christenen een warm welkom ten deel viel. Het wordt nu duidelijk waarom Jezus de Joden voorhield dat Hij "schapen" had van een andere "stal".

In het Nieuwe Testament wordt verteld dat Jezus door de gewone burgers van het Huis Juda wél goed werd ontvangen. (Wie zou er ook negatief kunnen reageren op iemand die zoveel mensen op wonderbaarlijke wijze kon genezen?) Het was de Joodse overheid die negatief tegenover de Here Jezus stond. De reden is eenvoudig. De volkeren van de tien stammen van Israël waren, in de tijd dat Jezus hen bezocht, soevereine staten. Zij namen het Jezus dan ook niet kwalijk dat Hij niet was gekomen om een letterlijke "verlossing van

onderdrukking" te brengen, want die hadden zij niet! In scherpe tegenstelling tot het huis Juda, dat hongerde naar "verlossing" van het Romeinse juk. Hun overheid had weinig interesse in een boodschap over **geestelijke** verlossing. Zij verlangden naar een Messias die hen **lichamelijk** zou redden uit de klauwen van Rome! Toen Jezus bijna 30 jaar oud was, nam Hij afscheid van de internationale metaalhandel van Zijn oudoom en van Zijn "schapen" in de "stal" van de tien stammen van Israël en keerde terug naar Zijn geboorteland Judea. De vreugdevolle jaren van werkzaamheden in het buitenland en warme ontvangsten bij de verschillende, ver weg wonende volkeren, waren voorbij. De moeilijke jaren van Zijn aardse opdracht lagen voor Hem en Hij wist dat. Het Nieuwe Testament leert ons dat, als Jezus Christus in Zijn missie (het dragen van de straf voor de zonden der mensheid) zou falen, God de Vader (de "Allerhoogste God" uit het Oude Testament) niet kon toestaan dat ook maar één mens het eeuwige leven zou beërven. De mensheid zou dan geen zoenoffer hebben. Als Jezus faalde, dan zou de gehele mensheid met Hem sterven. Deze jongeman, met het koninklijk bloed van David in Zijn aderen en vervuld met de Heilige Geest van Zijn Vader (de "Allerhoogste God"), moet, terwijl Hij Zijn laatste reis naar huis maakte, een geweldige last op Zijn schouders hebben gedragen. Hij moet het gevoel hebben gehad dat Hij, terwijl Hij naar Judea terugkeerde, "de wereld moest torsen" en zo was dat ook.

Deel 3: Zijn bediening en sterven

De Bijbel vertelt dat Jezus Christus met Zijn bediening begon op de leeftijd van dertig jaar. (Lukas 3 : 23) Dat is interessant, want volgens het Oude Testament moest een man dertig jaar oud zijn om te kunnen dienen als priester. (Numeri 4 : 3) Jezus Christus, het vleesgeworden Woord van God, was niet onderworpen aan het normale menselijke ontwikkelingsproces. Aan Zijn gesprek met de tempeloudsten kunnen we zien dat Hij al op 12-jarige leeftijd geestelijk volgroeid was. Vanwege de gevoeligheden binnen de Joodse gemeenschap in Judea nam Jezus in hun samenleving geen priesterlijke rol op Zich, totdat Hij de leeftijd van dertig jaar had bereikt. Eén van de eerste openbare dingen die Jezus deed, nadat Hij was teruggekeerd in Judea, was dat Hij Zich in de Jordaan liet dopen door Johannes de Doper. (Matthéüs 3 : 13-16) Dit was een bevestiging van de bediening van Johannes de Doper en Hij gaf hiermee het voorbeeld aan Zijn toekomstige volgelingen, om zich in water te laten dopen. Hij ging naar de rivier de Jordaan om gedoopt te worden en Matthéüs 3 : 16 vertelt dat "Jezus, gedoopt zijnde, terstond is opgeklommen uit het water". Hieruit blijkt duidelijk dat Jezus door onderdompeling werd gedoopt. Matthéüs 4 : 1-11 en Lukas 4 : 1-15 vertellen ons over een confrontatie direct na Zijn doop, tussen Jezus en satan, de duivel. Satan verzocht Jezus herhaaldelijk in een poging Hem tot zonde of

tot afgoderij te verleiden. Als Jezus deze test niet had doorstaan, had Hij niet kunnen dienen als het zondeloze "Pascha" (paaslam), dat de mensheid nodig had om gered te worden. Lukas 4 : 2 zegt dat Jezus 40 dagen vastte om zich op Zijn geestelijke strijd met satan voor te bereiden. Over vasten wordt in de Bijbel vaak gesproken als een middel om dichter tot God te komen. Als één van zijn verleidingen liet satan aan de Here Jezus "alle koninkrijken der aarde" zien en zei:

"Ik zal U al deze macht, en de heerlijkheid derzelve koninkrijken geven; want zij is mij overgegeven, en ik geef ze, wien ik ook wil; Indien Gij dan mij zult aanbidden, zo zal het alles Uw zijn".

Satan beweerde dus dat hij de onzichtbare heerser over de aarde is en dat hij macht heeft om naar eigen goeddunken wereldheersers aan te stellen. Bovendien bood hij de Here Jezus aan om Hem **alle macht** over alle tijdelijke dingen van deze wereld te geven, als Hij satan tot Zijn heer zou verkiezen. De Here Jezus gaf geen weerwoord tegen de bewering van satan dat hij de onzichtbare heerser is over **alle** natiën der aarde en dat hij bij machte is heersers over de mensheid aan te stellen. Jezus weerstond de verleidingen en daarmee kwalificeerde Hij Zich als **Vervanger** van satan en als Heerser over de aarde. De Bijbel maakt echter duidelijk dat de heerschappij van Christus tot aan Zijn tweede komst nog geen gestalte zal krijgen. In Zijn eerste komst kwam Hij om Zich te kwalificeren als de Vervanger van de tegenwoordige wereldheerser satan en om verzoening te doen voor de gehele mensheid, zodat mensen het eeuwige leven kunnen krijgen. De Bijbel erkent satan als de "**overste dezer wereld**" (Johannes 12 : 31 en 14 : 30) en zelfs na de dood en opstanding van Jezus Christus wordt hij als "de overste" **van deze wereld** erkend. (Efeze 2 : 2) Hij zal ook "**overste**" van **deze wereld** blijven, totdat Jezus de heerschappij zal opeisen en hem in Zijn tweede komst zal onttroonen. Satan zal dan, volgens Openbaring 20 : 1-3, gevangen worden gezet en zal niet meer in staat zijn om onzichtbaar de volkeren te manipuleren.

Kijk nog maar eens naar het overweldigende aanbod van satan en de reactie daarop van de Here Jezus. Jezus betwistte niet dat satan het recht had om Hem zijn wereldheerschappij aan te bieden. Hij weigerde echter de heerschappij over alle tijdelijke dingen onder leiding van satan, want Hij had liever de toekomstige, eeuwige wereldheerschappij onder de bescherming van God. (Openbaring 19 : 11-16; 20 : 1-6) Bedenk het volgende: (A) Enkelen uit de koningmakende Magiërs van Parthië (een antieke "supermacht") hadden Jezus aanbeden en Hij kwam in aanmerking voor de troon van Parthië door Zijn positie als telg uit het huis der Arsaciden; (B) Jezus was bij de Briton positief

ontvangen en door Zijn Hebreeuwse naam werd Hij door hen als de door de druïden verwachte beloofde Messias ("Yesu") erkend; (C) Jezus had al volgelingen in de Nieuwe Wereld en waarschijnlijk is Hij het onderwerp van de vroege Quetzalcoatl-legenden; en (D) gezien het tijdschema van de oudtestamentische profetieën, verwachtten de Joden de Messias in de periode van het leven van de Here Jezus. Met andere woorden, het aanbod van satan was, menselijk gezien, erg praktisch. Alle aardse omstandigheden waren gunstig om van Jezus een krachtig wereldleider te maken! Satan bood aan om bovengenoemde omstandigheden te gebruiken en van Jezus een wereldheerser te maken, mits Deze bereid was om te kiezen voor winst op korte termijn, in plaats van voor het Goede op lange termijn. Goddank wederstond Jezus zijn aanbod.

Het moet nu onderhand duidelijk zijn dat Jezus geen gewone Galilese timmerman kan zijn geweest. Toen Hij aan Zijn bediening begon, had Hij reizen gemaakt naar de ver afgedwaalde tien stammen van Israël. Om oostwaarts door Azië te reizen maakte Hij gebruik van Zijn uitstekende verhouding met de Magiërs van Parthië. De transoceanische zeewegen naar het westen van Europa en de Nieuwe Wereld stonden voor Hem open door de handel van Jozef van Arimathea. Jezus moet bekend zijn geweest bij de invloedrijke adelstand in het Parthische rijk, in Brittannië, in de Nieuwe Wereld en bij Romeinse functionarissen in de landen waar Jozef zijn metaalhandel dreef. Lukas 2 : 52 laat doorschemeren dat Hij bij de mensen geliefd was, waar Hij ook kwam. Lukas schrijft dat, nadat Jezus in zijn twaalfde levensjaar de leraren in de tempel met zijn vroegrijpe wijsheid had verbijsterd, Hij:

"toenam in wijsheid, en in grootte, en in genade bij God en de mensen".

De opmerking van Lukas, over de ook na Zijn twaalfde jaar toenemende wijsheid en genade (welgevallen) van Jezus, is in tegenspraak met de hedendaagse gedachte dat Jezus als een gewone timmerman in Galilea op de achtergrond bleef, totdat Hij op Zijn dertigste het toneel "bestormde". Op het moment dat Hij op 30-jarige leeftijd Zijn bediening begon, was Jezus in Zijn Joodse vaderland een onbekende. Het is dus duidelijk dat Hij deze "genade bij de mensen" vond, in gebieden ver weg van Judea en Galilea. Na Zijn confrontatie met satan, begon de bediening van de Here Jezus met wonderlijke gebeurtenissen en met optredens in vele synagogen. (Matthéüs 4 : 23-25 en Lukas 4 : 14, 15) Hij deed machtige wonderen en werd "van alle mensen geprezen". (Lukas 4 : 15) Vervolgens beschrijft Lukas 4 : 16-30 Zijn bezoek aan de synagoge in Nazareth (de stad waar Hij was opgegroeid), waarna men Hem probeerde te doden. Deze gebeurtenis was op verschillende manieren een voorbode van de toekomstige invloed die de bediening van de Here Jezus in Judea zou hebben.

Lukas 4 : 16 begint met ons te vertellen dat Jezus "kwam te Nazareth, **daar Hij opgevoed was**". Let erop dat Lukas **niet** zegt: Nazareth "waar Jezus woonde", maar: Nazareth "**waar Hij opgevoed was**". Dit woordgebruik betekent dat Jezus alleen tijdens de jaren dat Hij gevormd werd in Nazareth woonde. In *Het Boek*, een moderne bijbelvertaling, wordt dit gedeelte dan ook als volgt vertaald: "Hij kwam in Nazareth, het dorp **waar Hij Zijn jeugd had doorgebracht**". Uit de opmerking van Lukas blijkt duidelijk dat Jezus als jongeman of volwassene niet in Nazareth woonde! Lukas vertelt ons vervolgens dat Jezus "ging, **naar Zijn gewoonte, op den dag des sabbats** in de synagoge; en stond op om te lezen". Jezus hield Zich nog steeds aan de godsdienstige tradities die Zijn ouders Hem hadden geleerd en het was Zijn gewoonte om op de sabbat naar de synagoge te gaan. Met andere woorden, Jezus gedroeg Zich zoals elke godvrezende Jood in die dagen. Als Hij vanaf Zijn twaalfde tot Zijn dertigste in de synagoge van Zijn moederstad aanwezig was geweest, dan zouden Zijn wijsheid en reputatie (waarover Lukas vertelde) hun welbekend zijn geweest. Jezus deed (zelfs op 12-jarige leeftijd) geen moeite Zijn geestelijke volwassenheid te verbergen. Toch blijkt uit vers 22 dat de Joden zich "verwonderden over de aangename woorden" van Jezus en zeiden "Is deze niet de Zoon van Jozef?" Om een eerder bewijsstuk nog eens aan te voeren: degenen die in de plaatselijke synagoge bijeen waren, hadden de krachten of de wijsheid van Jezus in die tussenliggende jaren blijkbaar niet ervaren en ze hadden moeite om vast te stellen wie Hij was.

Het moet duidelijk zijn dat Jezus daar vele jaren lang niet was geweest! Als men gelooft dat Jezus al die tijd in Nazareth woonde, dan moet men ook geloven dat Gods Geest, die zo krachtig in Hem werkte toen Hij twaalf was, achttien jaar lang in slaap viel en plotseling, na lange tijd, in Hem ontwaakte. Schrijver dezes vindt een dergelijke opvatting onhoudbaar. Alle voorbeelden in de Schrift laten zien dat als Gods Geest vaardig wordt over iemand, dit steeds sterker wordt of de Geest wordt "gedoofd". Gods Geest is geen gebruiksartikel dat kan weigeren of twintig jaar lang ongebruikt kan blijven. In de gelijkenis over de talenten (in Matthéüs 25) vertelde Jezus over een dienstknecht die zijn geschenk niet gebruikte en de Here Jezus was van mening dat hij straf verdiende! Het is onmogelijk dat Jezus achttien jaar verborgen bleef! Vervolgens las Jezus (en paste dit toe op Zichzelf) een passage uit Jesaja 61, die als volgt luidt: "De Geest des Heren is op Mij, daarom heeft Hij (God) Mij gezalfd; Hij heeft Mij gezonden, om... het Evangelie te verkondigen". Jezus getuigde impliciet dat Hij de Messias was, de "Gezalfde" van God, toen Hij zei: "Heden is deze Schrift in uw oren vervuld". In vers 23 vertelt de Here Jezus hun: "Gij zult zonder twijfel tot Mij dit spreekwoord zeggen: Medicijnmeester! genees Uzelven". Jezus spreekt hier in de toekomstige tijd, waarmee Hij laat zien dat Hij wist hoe Hij tijdens Zijn uiteindelijke lijden aan het kruis zou worden bespot.

Markus 6 : 4 loopt parallel aan het verhaal in Lukas en citeert de woorden van de Here Jezus: **"Een profeet is niet ongeëerd dan in zijn vaderland en onder zijn magen, en in zijn huis"**. Dit spreekt boekdelen. Jezus bevestigde hiermee dat Hij profeet was en voorspelde dat Zijn eigen volk (de Joden), Zijn eigen dorpsgenoten en Zijn eigen familie Hem niet als de Messias zouden erkennen. In deze uitspraak vinden we nog een aanwijzing die gemakkelijk kan worden gemist. Deze uitspraak houdt ook in dat, hoewel Hij in Zijn eigen land niet als profeet zou worden geëerd, **Hij buiten Zijn eigen land, gemeenschap en familie wél zou worden geëerd. (Hij zou niet "ongeëerd" zijn.)** Jezus eindigde Zijn boodschap tot de mensen in Zijn moederstad met het aanhalen van een geschiedenis waarin Elia er de voorkeur aan gaf om een heiden uit Sidon te genezen en te redden, liever dan één van zijn eigen volksgenoten. Dit was de voorafschaduw van het historische feit dat, hoewel Jezus in het algemeen door Zijn landgenoten (de Joden) werd afgewezen, de zegen van Zijn dienstwerk wél zou worden ontvangen door hen die buiten Judea waren. Dit werd waarheid toen Paulus, de apostelen en anderen, in alle landen de boodschap verkondigden dat Hij de Messias was, hoewel Hij door de Joden veelal werd verworpen. De boodschap van Jezus maakte Zijn toehoorders woedend. Ze deden een poging Hem te vermoorden en Jezus ontsnapte aan de meute die Hem wilde "lynchen" door "door het midden van hen door te gaan". Degenen die Hem wilden doden herkenden Hem niet terwijl Hij door de woedende menigte doorging, wat de illustratie is van twee dingen. Het is een bevestiging van de bewering dat Hij lange tijd niet aanwezig was in de stad waar Hij was opgegroeid (anders zouden ze Hem gemakkelijk hebben herkend); en ook betekent het dat Jezus het uiterlijk had van een normaal mens en in een menigte niet opviel. Dat Jezus het uiterlijk had van een gewone Jood ontkracht een hedendaagse mythe over Hem. In de dagen van de Here Jezus had de gemiddelde Judeeër geen "hippielang" haar, zoals Jezus in hedendaagse afbeeldingen wel te zien is. Als Zijn haar buitensporig lang was geweest, zou Hij gemakkelijk in een menigte Joden te herkennen zijn geweest. De apostel Paulus schreef in 1 Korinthe 11 : 14 dat het voor een man "oneer" is om lang haar te dragen en het is dus duidelijk dat Jezus geen lang haar gehad kan hebben. De verwarring over dit onderwerp kan wellicht voortvloeien uit een verkeerd begrip van de termen "Nazireeër" en "Nazarener". Een "Nazireeër" was iemand die gedurende een beloofde periode geen alcohol dronk en zijn haar niet liet knippen. (Numeri 6 : 2-5) Omdat hun haar hen onderscheidde van de rest van de mannelijke bevolking, konden Nazireeërs gemakkelijk aan hun lange haren worden herkend. Jezus was een "Nazarener" (betekenend dat Hij uit Nazareth kwam), maar Hij was geen Nazireeër, want Hij dronk alcohol. (Matthéüs 11 : 19 vertelt dat de tegenstanders van de Here Jezus Hem een "wijnzuiper" noemden. Ze vonden dat Hij te veel wijn dronk.)

Dit verhaal is niet echt karakteristiek voor Jezus. We vinden Jezus, in de synagoge uit Zijn jongensjaren, waar Hij de mensen zo streng berispt, dat zelfs de godsdienstige mensen in de synagoge probeerden Hem te vermoorden! Dit zou ons vreemd in de oren kunnen klinken, ware het niet dat er in de tekst meerdere aanwijzingen zijn verborgen. De verdere uiteenzetting van deze gebeurtenis in Markus 6 : 1-6 laat zien dat, hoewel de plaatselijke bevolking geen kwaad in de zin had tegen Zijn moeder en broers en zussen, de dorpelingen aan Jezus wel "geërgerd werden"! (vers 3) Waarom? We vinden hier een sterke aanwijzing dat Jezus, toen Hij Nazareth kort na zijn twaalfde verjaardag verliet, geen gelukkige herinneringen aan Nazareth meenam. Sterker nog, omdat Jezus vanaf Zijn geboorte de Geest van God had, zal Hij Zich in allerlei opzichten niet hebben kunnen "aanpassen" aan de levenshouding, de daden en interesses van andere kinderen in Zijn omgeving. Omdat Jezus zonder zonde was, zal Hij aan de gebruikelijke misdragingen en het kattenkwaad, dat voor jonge jongens zo kenmerkend is, niet hebben deelgenomen. Daardoor kan Hij het doelwit zijn geworden van grove "pesterijen" door de andere kinderen. Jezus liep, wat volwassenheid betreft, ook "lichtjaren" voor op Zijn leeftijdgenoten, want al op 12-jarige leeftijd kon Hij de tempeloudsten in verwarring brengen. Hij had bijna niets gemeen met andere jongens van Zijn leeftijd. Ook het vreemde bezoek van buitenlandse hoogwaardigheidsbekleders (de Magiërs), die Jezus als klein kind met cadeaus hadden overladen, kan een aantal stadgenoten jaloeers of wantrouwig hebben gemaakt. Als de Magiërs door de jaren heen afgezanten naar Hem hebben gestuurd (duidelijk een mogelijkheid), zal dit Zijn leven in een landelijk stadje in Galilea nog ingewikkelder hebben gemaakt.

Na de dood van Jozef, Zijn stiefvader, kan Zijn moeder Maria hebben gedacht dat het voor Jezus het beste was om het gebied te verlaten en in de internationale metaalhandel van Zijn oudoom Jozef van Arimathea "in de leer" te gaan. Na achttien jaar afwezigheid keerde Jezus terug naar Zijn vaderland en waarschijnlijk waren veel van de mensen die in de synagoge kwamen, juist diegenen die Jezus jaren geleden hadden gepest en dwarsgezet. Toen Jezus liet blijken dat Hij de Messias was, moet hun reactie geweest zijn: "Oh nee, Hij niet!" Het stond hen tegen dat deze geweldige nieuwe leraar - Jezus - dezelfde was die ze jaren daarvoor hadden gepest en bespot. Het bovenstaande wordt ondersteund door Lukas 4 : 15, waar blijkt dat Jezus in alle andere synagogen werd "geprezen" en alleen in Zijn eigen stad werd verworpen.

Eén van de eerste dingen die Jezus deed was het kiezen van twaalf mannen, die als eerste apostelen voor Zijn Gemeente moesten dienen. (Johannes 1 : 35-51) Jezus wist dat in hun dagen elk van deze mannen zou dienen als spiritueel leider, en in de toekomst, na Zijn tweede komst, ook als koningen over

de stammen van Israël. (Matthéüs 19 : 28) Hij koos daarom mensen die bij het karakter en de behoeften van elk van de verschillende twaalf stammen van Israël pasten! Waar had Jezus Zijn kennis over de unieke karaktereigenschappen van elk van de stammen van Israël verworven, zodat Hij geschikte, toekomstige koningen voor hen kon kiezen? Deze kennis verwierf Hij, door hen tussen Zijn twaalfde en dertigste levensjaar te bezoeken. Er waren in de tijd van de Here Jezus slechts twee van de stammen van Israël in Judea aanwezig (een feit dat door Josephus wordt bevestigd). De enige manier waarop Hij kennis over de persoonlijke behoeften van elke stam had kunnen verkrijgen, was door Zijn vele en langdurige reizen naar het buitenland! Voordat we verder gaan, is het goed om ons weer in herinnering te brengen dat de Joodse historicus Josephus, die met schrijven begon kort na de dood van Jezus, er niet aan twijfelde dat Jezus de Messias was. Josephus verklaarde openlijk over Jezus: "**Hij was (de) Christus**".⁵⁶ Hij bevestigde de wonderen die de Here Jezus tijdens Zijn leven deed, met de woorden: "**Hij deed wonderlijke werken**". Ook de opstanding van Jezus werd door hem vastgesteld als een historisch feit: "**want Hij (Jezus) verscheen op de derde dag weer levend voor hen (Zijn volgelingen), zoals de heilige profeten ... hadden voorgezegd**".⁵⁷ Josephus, een prominent Joods leider en historicus uit die dagen, erkende dat Jezus de beloofde Messias was en in de Bijbel wordt vermeld dat Hij overal door de menigten werd "geprezen". Het lijkt er dus op dat veel van de Joden wél beseften dat Jezus de beloofde Messias was. Zelfs sommige Joodse godsdienstige leiders aanvaardden dat Jezus door God was gezonden.

In Johannes 3 : 1-3 wordt gezegd dat er "een mens was **uit de Farizeeën**, wiens naam was Nicodémus, **een overste der Joden**. Deze kwam des nachts tot Jezus en zeide tot Hem: Rabbi, **wij weten, dat Gij zijt een Leraar van God gekomen**; want niemand kan deze tekenen doen, die Gij doet, zo God met hem niet is". Eigenaardig genoeg kwam Nicodémus "des nachts" naar Jezus, wat betekent dat hij op een geheime missie was. Hij kwam ook uit naam van andere Joodse oversten, want hij sprak namens een groep door te zeggen "**wij weten...**". De voorgangers van de Joden waren geen onkundige mannen. Ze wisten uit de oudtestamentische profetieën dat de Messias in hun tijdperk verwacht kon worden. Ze zagen dat Jezus wonderen deed die iemand alleen met behulp van de kracht Gods doen kon en ze konden zien dat Jezus Messiaanse profetieën vervulde. Dit blijkt duidelijk uit de woorden van Nicodémus. Waarom dan vermoordden ze Jezus later, als ze **wisten** dat Hij door God gezonden was? Hierop zijn twee plausibele antwoorden mogelijk. Het eerste mogelijke antwoord wordt ons aangereikt door William Steuart McBirnie, in zijn boek *The Search for the Twelve Apostles*. Hij zegt:

"Zoals ... de loop van de geschiedenis heeft bevestigd, de voornaamste reden voor Zijn veroordeling was dat Jezus dwars door de opgeblazen schijnheiligheid van de Joodse politiek en ceremoniële religie en door de religieuze bureaucratie van de beroepsmatige priesters, Farizeeën en Sadduceeën, heenprikte. Dus alle belangrijke Joodse leidslieden, ook de vooraanstaanden onder de Herodianen ... stemden in met, of zochten Zijn dood".⁵⁸

Josephus was het in wezen met de hedendaagse visie van Steuart McBirnie eens, want hij verklaarde:

*"Hij (Jezus) was de Christus, en toen Pilatus, **op advies van de belangrijkste mannen onder ons**, hem had veroordeeld tot het kruis ...".⁵⁹*

Dit is een erg openhartige uitspraak van Josephus. Nadat hij heeft gezegd dat Christus rechtvaardig was en nadat hij de status van Jezus als "de Christus" ("de Gezalfde") heeft vastgesteld, bekent Josephus dat de "belangrijkste mannen **onder ons**" (de voorgangers van de Joden) ervoor zorgden dat Hij werd vermoord. De Joodse religieuze leidslieden en hun bondgenoten hadden in Judea veel macht over het Joodse volk. Aan hun gedrag was duidelijk te zien dat ze meer geïnteresseerd waren in het zelfzuchtig vasthouden van die macht, dan in het dienen van het volk en het eerlijk onderwijs geven in Gods Woord, zoals aan Mozes gegeven. Jezus legde hun huichelarij en corruptie bloot en de religieuze leiders zagen de Here Jezus als het boegbeeld van een "hervormingsbeweging", die hen hun macht zou kunnen ontnemen. De Bijbel vertelt dat Jezus over het algemeen in de Joodse synagogen van die dagen werd "geprezen" (Lukas 4 : 15) en dat Hij populair was bij de Joodse burgerbevolking. In Lukas 5 : 15 wordt vermeld dat de faam van Jezus zo groot werd, dat "vele scharen samen kwamen om Hem te horen en door Hem te worden genezen van hun krankheden". Josephus was het met Lukas eens dat Jezus in Judea erg geliefd was, als hij zegt dat Jezus "velen uit de Joden, zowel als velen uit de heidenen tot Zich trok".⁶⁰

De Farizeeërs kenden vast en zeker de profetieën over de Messias, Die een eigen koninkrijk zou oprichten. Het was daarom voor de Farizeeërs zonneklaar dat, als Jezus de Messias was en dus de bedoeling had Zelf een koninkrijk op te richten, Hij hen van hun macht zou ontheffen. Zo geobsedeerd als ze waren door het verlangen om hun wereldse macht vast te houden, zo vastbesloten waren ze om Jezus te doden en zo het verlies van hun macht te voorkomen. Zelfs al betekende dit dat de Messias moest worden vermoord! Met het organiseren van de terechtstelling van Jezus vervulden zij in werkelijkheid de profetieën die

betrekking hadden op het verraden van de Messias en Zijn dood. In Matthéüs 26 : 15 wordt de profetie in Zacharia 11 : 12 over de "dertig zilverlingen" vervuld. De profetie in Daniël 9 : 26 over de Messias, Die zou "uitgeroeid worden", wordt vervuld in het sterven van Jezus en het uitblijven van Zijn Koninkrijk. Deze eerste mogelijke verklaring suggereert dat de Joodse leiders de Bijbel niet werkelijk geloofden, noch God vreesden. Zij zagen hun religie als middel om hun macht over het volk uit te oefenen. Matthéüs 27 : 1 zegt dat "al de overpriesters en de ouderlingen des volks te zamen raad genomen (hebben) tegen Jezus, dat zij Hem doden zouden". Er staat niet dat heel het Joodse volk Jezus wilde doden. Hun proces, midden in de nacht, en hun veroordeling van Jezus, werden op touw gezet met de bedoeling om elke tegenstand tegen hun plan door de menigten die Jezus hoogachtten, te snel af te zijn.

Er is nog een tweede antwoord mogelijk op de vraag waarom de Farizeeërs de dood van Jezus regelden. Bedenk eens hoe het leven er uitzag voor de Joden onder het Romeinse juk. Ze zaten vol wrok over het verlies van hun onafhankelijkheid en ze haatten de heerschappij van de heidense Romeinen. Veel Joden konden zich de relatieve vrijheid nog herinneren, waarvan ze enkele decennia eerder hadden genoten toen de Parthen hen voor korte tijd hadden bevrijd van de Romeinse heerschappij. Ze hadden de vrijheid geproefd en hongerden naar meer! De Bijbel wijst op de haat die de Joden koesterden tegen de "tollenaars", die de Romeinse belastingen incasseerden. In Lukas 13 : 1 wordt verwezen naar een gewelddadige confrontatie, waarbij de Romeinen een aantal Joden executeerden. Ook Josephus bevestigt dat dit een tijd was van enorme ontevredenheid aan de kant van de Joden over hun Romeinse overheersers. Dit leidde tot gewelddadige verbale en fysieke confrontaties.⁶¹

De Joodse leiders verwachtten een Messias, die hen zou bevrijden van de Romeinse tirannie. Ongetwijfeld waren velen van hen vertrouwd met de messiaanse profetieën, zoals die in Zacharia 14. Daarin wordt beloofd dat de stammen van Israël zouden worden verheven boven de heidenen en dat Jeruzalem de wereldhoofdstad zou worden. De Joden moeten ernaar hebben gehongerd dat deze profetieën in hun dagen zouden worden vervuld en dat de Messias hen zou aanvoeren in een grote oorlog tegen Rome. Jezus vervulde vele messiaanse profetieën en bevestigde door het tonen van Goddelijke kracht dat Hij de Messias was. Het is dus logisch dat de Joden verwachtten dat Jezus Zijn Goddelijke macht tegen de gehate Romeinen zou gebruiken! Deze gedachte moet zich als een lopend vuurtje hebben verspreid en Jezus' eigen discipelen deelden deze verwachting! Jezus had Zijn twaalf naaste discipelen immers beloofd dat ze ieder zouden **heersen** over een stam van Israël, als Hij (Jezus) zou "gezeten zijn op den troon Zijner heerlijkheid?" (Matthéüs 19 : 28) Jezus

sprak in vele uitleggingen en gelijkenissen voortdurend over de komst van **"het Koninkrijk der hemelen"**. Het was algemeen bekend dat Jezus de directe afstammeling was van koning David en de vroegere koningen over Juda. (Lukas 2 : 4) We vinden in de Evangeliën veel voorbeelden, waar het gewone volk de Here Jezus aanspreekt als **"zoon van David"**. Jezus vertelde ook in Matthéüs 10 : 34 dat Hij niet gekomen was "om vrede te brengen, maar het zwaard". De discipelen ruzieden zelfs over wie van hen de grootste zou zijn in het Koninkrijk dat door Jezus zou worden geregeerd. (Matthéüs 18 : 1; Markus 9 : 33-37) Geen wonder dat de gedachte wijdverbreid was dat Jezus op het punt stond om in hun dagen het "Messiaanse Koninkrijk" op te richten. De mensen begrepen totaal niet dat de "bevrijding" die de beloofde Messias in hun dagen zou brengen, primair een **geestelijke** verlossing van hun zonden zou zijn en niet een **fysieke** bevrijding van Rome. Toen Jezus Jesaja 61 : 1, 2 voorlas en Hij de synagoge te Nazareth berispte, had Hij, nadat Hij gezegd had "heden is deze Schrift in uw oren vervuld", de verzen 3 tot 11 (profetieën over de "zegevierende" Messias) weggelaten. Deze opzettelijke weglating betekende dat Jezus deze profetieën over het duizendjarig vrederijk niet zou vervullen tijdens Zijn dienstwerk als mens.

Het is mogelijk dat sommige Joodse leiders in die dagen dachten dat ze Jezus moesten "helpen", omdat ze niet begrepen dat de eerste komst van Jezus Christus geestelijke verlossing zou brengen en niet een fysieke van Rome. Zij stuurden aan op een confrontatie met Rome, zodat in hun dagen alle messiaanse profetieën waarheid konden worden. In Ezechiël 37 : 15-28 werd immers voorzegd dat het Huis Israël en het Huis Juda weer onder "David" hun koning zouden worden verenigd? Jezus was de directe afstammeling van David. Hij was familie van de koningen van Parthië en enkelen uit de adelstand van Parthië, die de Parthische koningen aanstelde, hadden Hem al aanbeden. De Joden kunnen logischerwijze hebben gedacht dat Jezus klaarstond om deze profetieën te vervullen. Hij kon Parthië (het Huis Israël) en de Joden (het Huis Juda) verenigen in een oorlog tegen het Romeinse Rijk! Zij, die zo'n oorlog verwachtten (en wensten) moeten heel gefrustreerd zijn geweest en hebben gewalgd van wat zij zagen als een "knusse" verstandhouding tussen Jezus en de Romeinen. Rome was een tiranniek wereldrijk en regeerde met harde hand over haar onderdanen. Toch is het opvallend hoe er tijdens het leven van de Here Jezus niets te merken is van Romeins toezicht op Zijn gaan of staan. Hij kon reizen waarheen Hij wilde, wanneer Hij wilde en met wie Hij wilde, zonder controle of toestemming van de Romeinse autoriteiten. Ondanks dat Jezus grote menigten tot Zich trok en sprak over een nieuw "koninkrijk", een boodschap die Rome makkelijk kon zien als aanmoediging tot een Joodse opstand, werd deze vrijheid Hem door de Romeinen gegeven.

Waarom stonden de Romeinen Jezus vrijheden toe, die ze anderen gewoonlijk weigerden? Er zijn minstens vier redenen voor de tolerante houding van Rome ten opzichte van Jezus. Ten eerste is al eerder in dit hoofdstuk behandeld dat Jezus verwant was aan de regerende klasse van het Parthische rijk en dit was een periode waarin Caesar "ontspanning" wilde met de Parthen. De Romeinse regeerders over Judea riskeerden de woede van Caesar, als ze de Parthen provokeerden tot een oorlog die Caesar niet wilde! Waarschijnlijk waren zij zich ervan bewust dat Jezus familie was van de keizer van Parthië (uit de Arsaciden), want het was algemeen bekend dat Jezus uit het koninklijk zaad van David was. De Romeinen kunnen zelfs op de hoogte zijn geweest van de speciale relatie van Jezus met de Parthische Magiërs, die de Parthische keizers kozen uit de mannelijke Arsaciden. Rome had grote interesse in zaken die van invloed konden zijn op de politieke verhoudingen tussen Rome en Parthië. De wijze waarop de Romeinen de Here Jezus behandelden, kon van grote invloed zijn op de betrekkingen tussen het Romeinse Rijk en Parthië. Als we de "speciale relatie" van Jezus met de Parthen in verband brengen met het decreet van Caesar, dat de goede betrekkingen met Parthië niet mochten worden verstoord, dan moesten de Romeinse ambtenaren in Judea heel voorzichtig zijn. Zij wilden de Parthen niet ergeren door Jezus te mishandelen! Er bestaat een oude legende, die de bewering steunt dat de "regerende klasse" van Parthië nauwgezet lette op alles wat Jezus deed, toen Hij in Palestina was. (Een bevestiging dat Rome alles wat met Jezus Christus van doen had, met grote voorzichtigheid moest aanpakken.) Deze legende vertelt dat een provinciale heerser in Parthië, koning Abgar van Edessa (een stad in Noord-Mesopotamië) een briefwisseling met Jezus voerde tijdens Zijn bediening in Palestina. William Stuart McBirnie vertelt de legende als volgt:

"(De) legende is aan ons overgeleverd door Eusebius ... Deze legende vertelt over een briefwisseling tussen Jezus en Abgar, koning van Edessa (in wat nu het zuiden van Rusland is) ... Eusebius beweert deze correspondentie te hebben gezien in het archief van Edessa en dat hij die zelf vertaald heeft in de Syrische taal".⁶²

McBirnie lokaliseert "Edessa" ten onrechte in "het zuiden van Rusland" (blijkbaar verwacht hij "Edessa" met "Odessa", een Russische stad aan de Zwarte Zee). Het "Edessa" van Koning Abgar was een stad in het noorden van het Mesopotamische gebied binnen het rijk Parthië. Zij lag in de buurt van de rivier de Eufraat, bijna op de grens tussen Parthië en het Romeinse Rijk. Edessa werd geregeerd door een serie koningen met de naam "Abgar", vazallen van het Parthische rijk. Eusebius was een beroemd christelijk historicus, levend van 260 tot 340 na Christus. De *Encyclopaedia Britannica* schrijft over hem:

*"Eusebius was één van de geleerdste mannen van zijn tijd en stond in hoog aanzien bij Keizer Constantijn ... De belangrijkheid van Eusebius berustte op zijn grote geleerdheid en gedegen oordeel. Hij is het meest bekend door zijn "History of the Christian Church", die in 324 of vroeg in 325 na Christus klaar was".*⁶³

Eusebius was niet iemand die in het wilde weg dingen beweerde. Laten we, in verband met de briefwisseling tussen koning Abgar van Edessa en Jezus Christus, eens naar zijn eigen woorden kijken. Eusebius begint zo:

*"... Toen koning Abgar, briljant en succesvol monarch over de volkeren in Mesopotamië, stervende was aan een vreselijke ziekte die geen mens kon genezen, hoorde hij steeds de naam van Jezus en de eensluidende en positieve verhalen over Zijn wonderdaden. Hij stuurde Hem toen door middel van een koerier een nederige brief en smeekte Hem om genezing van zijn aandoening".*⁶⁴

Dat er nieuws over de wonderdaden van Jezus te horen was in de westelijke provinciën van Parthië, betekent dat het nieuws over de heldendaden van Jezus snel en veelvuldig moet zijn doorgegeven en besproken door reizigers langs alle handelsroutes. Het volgende fragment uit de brief van koning Abgar aan Jezus komt uit het verslag van Eusebius:

"Abgar ... aan Jezus, die als een barmhartig redder is verschenen in de omstreken van Jeruzalem. Groeten.

*Ik heb over u gehoord en over de genezingen die u doet ... Als wat ik gehoord heb waar is, maakt u blinden weer ziende en kreupelen lopende; u reinigt melaatsen ... en wekt doden op ... Ik heb besloten dat ... of u bent God en uit de hemel neergedaald om deze dingen te doen, of u bent Gods Zoon die ze doen kan. Daarom schrijf ik u en smeed u om bij mij te komen, ondanks het ongemak, om mij te genezen van de aandoening waaraan ik lijd. Ik wil hieraan toevoegen dat ik heb begrepen dat de Joden u minachtend behandelen en verlangen om u kwaad te doen. Mijn stad is erg klein, maar wordt hoog gewaardeerd, genoeg voor ons beiden".*⁶⁵

De verhalen die Abgar had gehoord komen nauw overeen met de verhalen over de wonderen van Jezus in de Evangelien. Koning Abgar belijdt aan de Here Jezus zijn geloof, spreekt de wanhopige wens uit dat Jezus naar hem toe zal komen en biedt Hem een schuilplaats aan in Edessa voor de gevaren die Jezus

in Jeruzalem onder ogen moest zien. **Het is opmerkelijk dat er voor ons een verslag van Eusebius bewaard is gebleven waarin staat dat Jezus officieel een schuilplaats op Parthisch grondgebied kreeg aangeboden voor de gevaren in Jeruzalem.** Volgens Eusebius werd het volgende antwoord door de Here Jezus Christus Zelf aan koning Abgar gezonden, door middel van een koerier met de naam Ananias.

"Zalig zijt gij, die in mij hebt geloofd zonder mij te hebben gezien! Want het is van mij geschreven dat degenen die mij hebben gezien niet in mij zullen geloven en degenen die mij niet gezien hebben zullen geloven en leven. Wat uw verzoek betreft om tot u te komen, ik moet datgene afmaken waartoe ik gezonden ben en na de voleinding daarvan moet ik terstond worden opgenomen tot Degene die mij heeft gezonden. Wanneer ik opgenomen zal zijn, zal ik één van mijn discipelen tot u zenden om uw aandoening te genezen en leven te brengen aan u en de uwen".⁶⁶

Deze brief, die van Jezus' hand zou zijn, moet zo'n driehonderd jaar oud zijn geweest, toen Eusebius hem las in de koninklijke kronieken van Edessa. De brief weerspiegelt een geloofsprincipe en een levenshouding die volledig overeenkomen met die van Jezus in de Evangeliën. De woorden van de Here Jezus wekken de indruk dat Zijn kruisiging aanstaande kan zijn geweest. Vermeldenswaardig is dat, hoewel Jezus terughoudend was om een niet-Israëliet in Palestina te genezen, (Matthéüs 15 : 21-28) Hij onmiddellijk bereid was iemand te sturen om koning Abgar te genezen. Dit pleit voor het feit dat koning Abgar en zijn Parthische onderdanen Israëlieten waren uit één van de tien stammen van Israël. Als Jezus door Parthië heeft gereisd tijdens de ontbrekende achttien jaar, wist Hij uit persoonlijke ervaring dat dit de waarheid was. Daarom had Hij er niets op tegen om koning Abgar te genezen. Er is nog meer over dit verhaal te zeggen. Volgens Eusebius staat in de archieven van Edessa geschreven dat na de dood en opstanding van Jezus, Thaddeüs (genoemd in Markus 3 : 18) door de apostel Thomas naar Edessa werd gezonden. Toen hij daar was aangekomen genas hij niet alleen veel van de onderdanen van koning Abgar, maar ook legde hij de handen op koning Abgar zelf en genas de koning. Koning Abgar gebod zijn onderdanen bijeen te komen en te luisteren naar de prediking van Thaddeüs en hij bood hem zilver en goud aan (wat Thaddeüs weigerde). Koning Abgar zou het volgende tot Thaddeüs hebben gezegd:

"Mijn geloof in Hem (Jezus) was zo sterk, dat ik met een leger wilde komen om de Joden die Hem hebben gekruisigd te verwoesten, maar ik werd door de keizerlijke macht van Rome weerhouden om dat te doen".⁶⁷

Heel opmerkelijk! Hier is een verslag van een vazalkoning van Parthië, die een militaire expeditie op touw wilde zetten, om degenen die verantwoordelijk waren voor het kruisigen van Jezus Christus te straffen! Abgar erkent echter dat hij niet de macht had om het Romeinse leger in Judea te bestrijden. (De keizer van Parthië moest de legers van veel van zijn vazalkoningen, zoals Abgar, bijeenbrengen om de Romeinen te kunnen bestrijden.) Dit schrijven van Eusebius laat zien dat Jezus binnen het Parthische rijk een sterke achterban had, wat betekent dat de terughoudendheid van de Romeinen om zich met Zijn leven te bemoeien terecht was.

De tweede reden voor de goedgunstige verhouding tussen Jezus en de Romeinen was dat Jezus waarschijnlijk een goede bekende was van veel Romeinse ambtenaren, die Hem hadden ontmoet via de metaalhandel van Jozef van Arimathea. Jozef was een Romeins "decurio", een mijnbouwfunctionaris voor de Romeinen, die tussen Judea en Brittannië heen en weer reisde. Iedereen die iets met het bedrijf van Jozef te maken had, kwam voortdurend in aanraking met Romeinse ambtenaren. Dit gebeurde in Brittannië, zowel als in het Middellandse Zee gebied en ook op andere plaatsen binnen het Romeinse Rijk, waar de handelsgoederen van Jozef naartoe werden verscheept. Waarschijnlijk hielp de Here Jezus in het bedrijf van Jozef, terwijl Hij onder de voogdij van Jozef op reis was. Hoe het ook zij, het moet welbekend geweest zijn dat Jozef de mentor van Jezus was. In die jaren moet Jezus een band hebben opgebouwd met een aantal Romeinse functionarissen. Hoewel de meesten in de Joodse gemeenschap niets te maken wilden hebben met de "onreine" heidense Romeinen, had Jezus er niets op tegen om met Romeinen om te gaan. De bereidheid van de Here Jezus bijvoorbeeld om Zijn wonderbaarlijke macht te gebruiken om de knecht van een Romeins centurion te genezen (Matthéüs 8) is daarvan een voorbeeld. Hoewel dit Jezus zeker de goodwill van de Romeinen opleverde, moet het de Joodse leidlieden woedend hebben gemaakt. Zij wilden dat hun Messias tegen de Romeinen zou vechten, niet hen genezen!

Als Jozef van Arimathea een Romeins decurio was, was hij zeker ook Romeins staatsburger. Jezus was een bloedverwant en de jeugdige beschermeling van Jozef van Arimathea **en het is dan ook heel goed mogelijk dat Jezus Christus tijdens de "ontbrekende" achttien jaar Romeins staatsburger is geworden!** Als Jozef van Arimathea en Jezus Christus beiden het Romeins staatsburgerschap bezaten, is dit een nadere verklaring voor: (A) waarom Jozef, nadat Jezus was gekruisigd, zo snel toegang kreeg tot Pilatus, de Romeinse gouverneur en (B) waarom Jezus kon komen en gaan zoals Hij wilde! Als Jezus Romeins staatsburger was, had Hij **het recht** om binnen het Romeinse Rijk te reizen, waarheen Hij

maar wilde! Het was in die dagen voor Joden niet ongebruikelijk om Romeins staatsburger te worden. Ook de apostel Paulus (die eerst Saulus heette) was Romeins staatsburger. (Handelingen 16 : 37, 38; 22 : 22-29)

De derde reden waardoor Jezus in staat was om te gaan en staan waar Hij wilde en om te doen wat Hij wilde, was het feit dat Jezus rijk was! De koningen van Parthië hadden Jezus kostbare geschenken gegeven, zoals "goud, mirre en wierook". Ons wordt niet verteld hoeveel goud en kostbare specerijen er aan Jezus werden gegeven, maar het was zonder twijfel een aanzienlijke hoeveelheid. De Parthen beschouwden Jezus als een prins en het was traditie om aan een koninklijke telg, als je voor hem mocht verschijnen, een waarlijk waardig geschenk te geven. De Magiërs uit Parthië waren door een engel van God naar Jezus gebracht en hun gevoel van eerbied heeft waarschijnlijk geleid tot het geven van buitengewoon grote geschenken aan Jezus. Ongetwijfeld werd dit goud voor Hem bewaard totdat Hij ouder was (eerst door Zijn aardse vader en na de dood van Zijn vader door Jozef van Arimathea). Toen Hij juridisch volwassen was geworden, kreeg Jezus er zeggenschap over. Verder is het zo dat de mentor van Jezus, Jozef van Arimathea, ook schatrijk was en men kan ervan verzekerd zijn dat Jezus in die rijkdom deelde. Rijkdom heeft altijd, binnen alle culturen en door alle eeuwen heen, heel veel deuren kunnen openen.

Dat de Here Jezus voldoende financiële middelen had, blijkt ook daaruit dat Hij en Zijn discipelen jarenlang rondtrokken, zonder enige zichtbare middelen van bestaan! Ondanks hun zwervende manier van leven bezat het gezelschap van Jezus voldoende kapitaal. (In Johannes 13 : 29 zien we dat Judas Iskariot de penningmeester was en verantwoordelijk voor hun uitgaven.) Johannes 12 : 3-6 vertelt dat er in de omgeving van Jezus mensen waren die zich dure uitgaven konden veroorloven en dat Judas, de penningmeester, een dief was. Judas werkte dan ook met bedragen, die groot genoeg waren om te veronderstellen dat zijn dieverijen niet zouden opvallen. Ook laat de opmerking van Judas in Johannes 12 : 5 ons zien dat de groep rondom Jezus de gewoonte had om giften te geven aan de armen. Jezus en Zijn gezelschap vroegen nooit om giften van "de scharen", maar gaven zelf geld aan de armen. Hieruit blijkt dat Jezus rondreisde met meer dan voldoende financiële middelen om voor Hem en voor Zijn volgelingen te zorgen.

De vierde reden waarom de Romeinen Jezus toestonden te reizen en te spreken zoals Hij deed, is omdat de Romeinen geloofden dat een deel van Zijn boodschap daadwerkelijk Romeinse belangen diende. De Romeinse overheersers, die de connectie van Jezus met het Parthische koningshuis kenden en Zijn Goddelijke krachten zagen, waren waarschijnlijk opgelucht dat Hij een bood-

schap predikte waarin geen opruiende taal tegen het Romeinse Rijk voorkwam. In Matthéüs 22 : 15-22 vinden we een voorbeeld van een poging van de Joodse leidlieden om Jezus te dwingen tot een confrontatie met de Romeinen. De Farizeeërs wilden de Here Jezus betrekken in een discussie over de gehate Romeinse belastingen. Ze zorgden ervoor dat de "Herodianen" (die met Rome sympathiseerden) erbij waren en hen konden horen. Zij vroegen Jezus of het voor Joden geoorloofd was Romeinse belastingen te betalen. Ze verwachtten blijkbaar dat Jezus ontkennend zou antwoorden en wilden dat de sympathisanten van de Romeinen Zijn antwoord zouden horen, in de hoop dat Jezus en Rome met elkaar in conflict zouden komen. Jezus weigerde echter de rol van "anti-belasting-demonstrant" en zei "Geeft dan den keizer, dat des keizers is en Gode, dat van God is". De Herodianen (en de Romeinen) moeten met het antwoord van Jezus tevreden zijn geweest. De niet vijandige verhouding tussen Jezus en de Romeinen was een goede voedingsbodem voor het ongenoegen van de Joodse leidlieden.

De Joodse leidlieden spoorden Pilatus aan Jezus te kruisigen en sommigen van hen kunnen dit zelfs gezien hebben als een laatste poging de Here Jezus te dwingen Zijn Goddelijke krachten tegen Rome te gebruiken om Zichzelf te redden. Onder de discipelen van Jezus bestond hetzelfde verlangen naar een oorlog en de overeenkomst die gesloten werd tussen het Sanhedrin en één van de discipelen van Jezus (Judas) lijkt hierdoor verklaarbaar. Men wilde een confrontatie met de Romeinen teweegbrengen. Misschien hebben zij aangenomen dat, als Zijn eigen leven in gevaar was, Jezus Zijn wonderbaarlijke krachten zou gebruiken om Zijn leven te redden en de Romeinen te bestrijden. Deze mogelijkheid vindt ondersteuning in de daden van Judas, nadat Jezus Christus Zijn kruisiging zonder tegenstand over Zich liet komen. Judas was zo gechoqueerd door de dood van Jezus, dat hij zichzelf verhing. (Matthéüs 27 : 35) Het is duidelijk dat Judas niet had verwacht dat zijn daden de dood van de Here Jezus tot gevolg zouden hebben. Misschien nam ook Judas aan dat Jezus, als Hij de dood in de ogen zag, uiteindelijk met Zijn Goddelijke krachten tegen de Romeinen zou optreden. Mocht dit zo zijn, dan was de wens de vader van deze gedachte en getuigt dit van een slecht profetisch inzicht. In Daniël 9 : 26 staat geprofeteerd dat de Messias gedood zou worden. Jezus had geprobeerd Zijn volgelingen hierop voor te bereiden en had hen gezegd dat Hij drie dagen en drie nachten "in het hart der aarde" zou zijn. (Matthéüs 12 : 40) De engel, die in Matthéüs 1 : 21 aan Jozef de geboorte van Jezus had aangekondigd, had ook alleen gezegd: "Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden". (De engel zei niet "Hij zal Zijn volk zalig maken van de Romeinen".) De meeste Joden waren echter niet geïnteresseerd in redding van hun zonden. Ze wilden een Messias die hen zou redden van het Romeinse Rijk!

Laten we nu eens naar de politieke druk kijken die lag op de betrokkenen bij het proces. En laten we ook de executie van Jezus onderzoeken voor meer informatie over wat er werkelijk gebeurde. De Here Jezus was Zich bewust van de profetieën over Zijn dood en ook van de wijze waarop Hij zou sterven. De Farizeeërs realiseerden zich echter niet (of wilden niet aanvaarden) dat de Messias sterven moest. Ze werden de instrumenten waarmee de profetie van Daniël over de "afsnijding" van de Messias werd vervuld. Het kwam bij de Farizeeën niet op dat profetieën over de "zegevierende Messias" zouden moeten wachten tot de tweede komst van de Messias.

Het Joodse ras was niet als geheel, dus niet collectief, verantwoordelijk voor de dood van Jezus Christus. Zoals eerder opgemerkt, bevestigde Josephus dat het de Joodse leidslieden waren (en niet het gehele volk) die Zijn dood door de handen van de Romeinen teweegbrachten. De Joden die tegen Pilatus riepen "Kruisig Hem" en "Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen" (Matthéüs 27 : 22-25) waren maar een klein deel van het Joodse ras in die tijd. De Joden die riepen dat het bloed van Jezus vergoten moest worden en vloeien moest over hun nakomelingen, waren omgekochte vertegenwoordigers van het Sanhedrin, dat een complot had uitgedacht om Jezus te doden. Zelfs als er van Godswege een vloek werd uitgesproken over de nakomelingen van degenen die hadden deelgenomen aan dit volksgericht (wat best mogelijk is!) werd hiervan toch 99,9% van het Joodse ras verschoond. Het grootste gedeelte van het volk had geen aandeel in de moord op Jezus (en wist er zelfs niets van tot het voorbij was). De overgrote meerderheid van de Joden in Judea was zich helemaal niet bewust van de kruisiging van Jezus tot ver nadat het was gebeurd. Ook de vele Joden die woonden in Parthische provinciën wisten, op het moment van de kruisiging, daar helemaal niets van. Men kan deze menigten van Joden (of hun nakomelingen) het veroorzaken van de dood van Jezus nauwelijks aanrekenen. Bedenk eens in wat voor extreem gevoelige positie de Romeinse overheersers in Palestina door dit complot tegen Jezus werden gebracht.

De belangrijkste prioriteit van Pontius Pilatus en de Romeinen was het uitvoeren van de wil van Caesar. Of dit de inheemse bevolking aanstond, was van minder belang. Bedenk dat het leven van Jezus Christus zich afspeelde in een periode van stabiliteit tussen het Romeinse Rijk en Parthië. Een stabiliteit die Caesar wilde handhaven. Daarom was het voor Pilatus van het allergrootste belang incidenten, die konden leiden tot een confrontatie met het Parthische rijk, te voorkomen. Ook wist Pilatus nog dat, toen Rome enkele tientallen jaren daarvoor Parthië had geprovoceerd, Parthië de Romeinen uit Palestina had verdreven en drie jaar lang over Palestina had geregeerd. Rome liet zich waarschijnlijk goed inlichten over zaken die betrekking hadden op de politieke acti-

viteiten van de volken binnen haar provinciën en was zich ervan bewust dat Jezus Christus in hoog aanzien stond bij hoge Parthische functionarissen. Ook was Rome er waarschijnlijk van op de hoogte dat er communicatie was tussen Jezus en functionarissen in Parthië, waaronder in ieder geval één vazalkoning van Parthië (koning Abgar). Rome was er zeker van op de hoogte dat Jezus een ver familielid was van de Parthische keizer (een telg uit de "Arsaciden" via de bloedlijn van "Peres" en koning David) en moest daarom waar het Jezus betrof voorzichtig handelen. Ook had Rome geen bezwaar tegen de niet opstandige boodschap van Jezus en zij wilde Hem niet executeren. Jezus was niet tegen de betaling van de Romeinse belastingen, kraaide geen oproer en was populair bij de massa. De Romeinen zagen Hem dan ook als tegenwicht tegen de revolutionaire Zeloten onder de Joden. Door Zijn omgang met Romeinen tijdens Zijn werk voor het internationale bedrijf van Jozef van Arimathea was Jezus zeer waarschijnlijk ook persoonlijk bevriend geraakt met een aantal Romeinse ambtenaren. Daarnaast zijn er ongetwijfeld Romeinse spionnen getuige geweest van enkele van de wonderen van Jezus en hadden zij deze gebeurtenissen aan Romeinse leiders gemeld. Jezus was nauw verbonden met de in Parthië heersende klassen en werd gezien als een stabiliserende factor van de Romeinse belangen in Palestina. Rome was dus niet geneigd Jezus schade te berokkenen. Wat betreft Zijn wonderbaarlijke krachten, de polytheïstische Romeinen hadden er waarschijnlijk ook een hekel aan om iemand kwaad te doen die zo "dichtbij de goden" leefde.

De Joodse religieuze leidslieden eisten dat Jezus zou worden gekruisigd en Pilatus stond voor een verschrikkelijk dilemma. Hij had dwingende politieke redenen Jezus te sparen, maar hij wilde de situatie zodanig aanpakken, dat er geen Joodse opstand in de hand zou worden gewerkt. Er was nog een factor die hem zorgen moet hebben gebaard. Werd hij door de Joodse leidslieden "gebruikt" voor iets wat juist een oorlog met de Joden en zelfs met Parthië **zou kunnen veroorzaken**? Er waren immers veel Parthen die de God van de Joden dienden en ze waren tijdens de jaarlijkse Heilige Dagen in groten getale in Jeruzalem aanwezig. (Handelingen 2 : 9) Jezus werd gekruisigd in de tijd van Pesach en er waren op dat moment zeker Parthen in Jeruzalem. Pilatus kan zich hebben afgevraagd of de Joden samen met de Parthen een samenzwering op touw hadden gezet, met de bedoeling een incident uit te lokken. Het kruisigen van een prins uit het Huis der Arsaciden kon een oorlog van de Parthen en Joden tegen de Romeinen teweegbrengen. Dit zou de woede opwekken van Caesar en Pilatus moest dit resultaat koste wat kost voorkomen.

In Matthéüs 27 : 18 en Markus 15 : 10 wordt ons verteld dat Pilatus wist dat de Joodse leidslieden een valstrik hadden gezet voor Jezus. Uit het gedrag van

Pilatus bleek dat hij Jezus niet wenste te kruisigen en hij bood Jezus ruimschoots de kans Zich te verdedigen. (Matthéüs 27 : 11-14) Pilatus was "zeer verbaasd", omdat Jezus geen gebruik maakte van het aanbod van Pilatus. Normaal gesproken zou iemand alles doen om aan het afschuwelijke lot van kruisiging te ontkomen! **We krijgen sterk de indruk dat, als Jezus maar de minste moeite had gedaan om Zich te verdedigen, Pilatus Jezus zou hebben vrijgelaten.** De Here Jezus zweeg, want Zijn belangrijkste missie was Zichzelf te offeren voor de mensheid. In feite was het dit zwijgen van Jezus waardoor de poging van Pilatus Hem te bevrijden mislukte. Pilatus werd door de weigering van Jezus om Zich te verdedigen steeds meer geërgerd en zei in een onderonsje tegen Jezus: "Spreekt Gij tot mij niet? Weet Gij niet dat ik macht heb U te kruisigen en macht heb U los te laten?" (Johannes 19 : 10) In moderne woorden zei Pilatus tegen Jezus: "Word eens wakker Jezus, werk eens mee, dan kan ik je vrijlaten". Hoewel Jezus bleef weigeren Zich te verdedigen, was Pilatus nog steeds vastbesloten Jezus in leven te houden. Hij bood vervolgens aan Jezus vrij te laten als onderdeel van een traditie bij Pascha. Hij gaf het publiek de keus tussen Jezus en een gevangene genaamd Barabbas. (Matthéüs 27 : 15-23) Waarschijnlijk stond Pilatus met zijn rug tegen de muur toen de menigte de vrijlating van Barabbas koos in plaats van die van Jezus. Pilatus had niet door dat het Sanhedrin met doorgestoken kaart speelde doordat de menigte uit alleen hun volgelingen bestond. (vers 20) De vrouw van Pilatus zette hem ook onder druk om Jezus te sparen. Ze beweerde dat ze nachtmerries had over deze situatie en voegde eraan toe dat Jezus in haar ogen een "rechtvaardige" was. (Matthéüs 27 : 19) Pilatus had nog een derde truc in zijn mouw om Jezus in leven te houden en legde een rechtstreekse verklaring van Zijn onschuld af. In Lukas 23 : 4 wordt Pilatus geciteerd terwijl hij tot de Joodse leidlieden en hun meute zei: "Ik vind geen schuld in dezen mens." De menigte riep daarna om de kruisiging van Jezus en Pilatus verdedigde Hem openlijk en vroeg: "Wat heeft Hij dan kwaads gedaan?" (Matthéüs 27 : 23) Pilatus was opgelucht te horen dat Jezus uit Galilea kwam, want dat gaf hem nog een vierde kans om Jezus in leven te houden. Het was bovendien een mooie aanleiding de hele toestand over te dragen aan Herodes (die in Galilea bevoegd was). Herodes gaf deze netelige zaak echter meteen weer aan Pilatus terug. (Lukas 23 : 5-11)

De meeste mensen beseffen niet dat Pilatus, de Romeinse gouverneur, herhaaldelijk probeerde Jezus in leven te houden! Als de Romeinen iemand wilden executeren, maakten ze zich niet druk over een "eerlijk proces". Toch zien we hier hoe Pilatus meerdere dingen probeert om de kruisiging van Jezus tegen te houden of uit te stellen, ondanks de aanzienlijke druk voor het tegenovergestelde. In Lukas 23 : 20 wordt openlijk gezegd dat Pilatus Jezus wilde loslaten. Ten slotte besepte Pilatus dat hij geen keus meer had. Zoals Matthéüs

27 : 24 zegt: "Als nu Pilatus zag dat hij niet vorderde, maar veel meer dat er oproer werd...". De sfeer binnen de menigte stond op het punt om in een rel om te slaan. De viering van het Pascha was één van de belangrijkste feesten van het jaar en een gewelddadige rel op dat moment kon zich ontwikkelen tot een revolutie. Hoewel Pilatus wist dat Jezus onschuldig was, stemde hij er dus ten lange leste mee in Jezus te kruisigen, om zo de grootste bedreiging van Romeinse belangen te voorkomen. Zelfs tijdens de uitspraak van zijn oordeel over Jezus hield Pilatus zich aan politieke vormen om te zorgen dat deze gebeurtenis niet zou uitdraaien op een confrontatie met de Parthen. Voor de ogen van de menigte waste hij zijn handen en riep hij uit dat hij "onschuldig" was "aan het bloed dezès Rechtvaardigen". (Matthéüs 27 : 24) Hiermee distancierde Pilatus zichzelf en Rome van het ter dood brengen van iemand die beroemd en populair was bij de machtige Parthen. Pilatus wilde dat het algemeen bekend en duidelijk was dat de verantwoordelijkheid voor deze kruisiging bij de Joodse en niet bij de Romeinse overheid lag.

In Johannes 18 : 33-37 vroeg Pilatus aan Jezus of Hij echt een koning was. Zijn vragen naar de koninklijke status van Jezus impliceren dat hij afwist van de afstamming van Jezus uit de koninklijke Arsacidische bloedlijn. Jezus antwoordde: "**Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld**. Indien Mijn Koninkrijk van deze wereld ware, zo **zouden Mijn dienaren gestreden hebben**, opdat Ik den Joden niet ware overgeleverd..." Jezus voegde eraan toe: "Gij zegt, dat Ik een Koning ben. **Hier toe ben Ik geboren en hier toe ben Ik in de wereld gekomen...**" Jezus erkende dat Hij geboren was om koning te worden, dat Zijn koninkrijk "niet van deze wereld" was (in de eerste eeuw na Christus), maar dat Hij koning zou worden in de toekomst. Jezus zei ook (in 19 : 11): "Gij zoudt geen macht hebben tegen Mij, indien het u niet van boven gegeven ware." Jezus bedoelde dat als Zijn dood niet in overeenstemming zou zijn met de wil van God, er geen aardse overheid op aarde enige macht over Hem zou kunnen uitoefenen. Dit wordt nog eens bevestigd door een opmerking van Jezus Christus in Matthéüs 26 : 52-54. Toen één van Zijn discipelen probeerde de gevangenneming van Jezus tegen te houden en probeerde één van de soldaten dood te slaan. Jezus zei met deze woorden tegen hem dat hij zich niet moest verzetten:

"Meent gij, dat Ik Mijn Vader nu niet kan bidden, en Hij zal Mij meer dan twaalf legioenen engelen bijzetten? Hoe zouden dan de Schriften vervuld worden, die zeggen dat het alzo geschieden moet?"

Deze opmerking van de Here Jezus laat ons zien dat Hij vrijwillig afstand deed van de Goddelijke macht waarmee Hij Zich kon redden, teneinde de Schriften te vervullen. (Daniël 9 : 26) Het maakt ons echter wel klein als we ons realiseren

dat Jezus hier zegt dat Hij slechts hoefde vragen en de Vader zou "terstond" twaalf legioenen engelen zenden om Hem te helpen. Deze uitspraak van Jezus toont ons dat, hoewel het de wil van de Vader was om de mensheid te verlossen, de uiteindelijke beslissing om "door te zetten" bij Jezus lag. Als Hij had besloten om niet "door te zetten", dan zou de Vader die keus eerbiedigen en duizenden engelen hebben gezonden om iedereen die Hem bedreigde te doden! Als Jezus die keuze had gemaakt, zou de mensheid geen zoenoffer hebben gehad en de deur naar de verlossing zou gesloten zijn gebleven. Jezus wist wat er op het spel stond en zette het heil van de mensheid op lange termijn boven Zijn eigen veiligheid op korte termijn. Als Jezus had geweigerd door te zetten, zou het hele heilsplan (dat een zondeloos offer vroeg om de mensheid van zonde te verlossen) zijn afgebroken. Dit brengt de volgende ontvullende mogelijkheid aan de orde. Als Jezus had "afgehaakt" en niet tot offerande had willen zijn (waarmee het heilsplan vernietigd zou zijn), dan zouden de engelenlegioenen niet alleen de beulen van Jezus hebben verpletterd, maar wellicht de **gehele** mensheid. Het bestaan van heel de mensheid zou toch zinloos zijn geworden. Als er geen Verlosser was om de mensheid te lossen, zou er geen reden zijn voor het voortbestaan van de mensheid. Het is heel goed mogelijk dat Jezus in de geestelijke wereld legioenen doodsengelen zag, klaar om met de mensheid af te rekenen als Jezus verkoos het plan van verlossing voor de mensheid niet uit te voeren. Als dat zo was, werd Jezus voor een zeer grimmige keus gezet, die geen mens kon bevroeden. Als Jezus de Vader zou aanroepen om Hem te redden en de kruisiging te stoppen, zou de mensheid sterven. Maar als Jezus ervoor koos Zich te offeren, zou de mensheid leven. De keus was aan de Here Jezus.

Jezus wist dat, als Hij vroeg om redding door de engelen, er geen van Zijn menselijke vrienden ooit zou worden gered. Hij gaf dus Zijn leven op en stelde Verlossing beschikbaar, niet alleen voor Zijn geliefde vrienden, maar voor de gehele mensheid. Als de mensen die aanwezig waren bij de kruisiging zich deze ontzagwekkende keuze, die de Here Jezus maakte, hadden gerealiseerd, dan zouden ze allemaal bevend aan Zijn voeten zijn gevallen. Jezus koos ervoor om de mensheid het leven te geven, zelfs toen Hij daarvoor werd gemarteld, bespot en beschimpt. (Matthéüs 27 : 39-44) Toen Jezus stierf gebeurden er veel bovennatuurlijke dingen, die bevestigden dat Jezus de Goddelijke zoon was van een zeer reële (de "Allerhoogste") God, Die uit de hemel op alles wat er gebeurde had toegezien. Matthéüs 27 : 51-54 zegt:

"En ziet, het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden; en de aarde beefde en de steenrotsen scheurden. En de graven werden geopend en vele lichamen der heiligen, die ontslapen

waren, werden opgewekt; En uit de graven uitgegaan zijnde... kwamen zij in de heilige stad, en zijn velen verschenen".

Het scheuren van het voorhangsel in de tempel, waardoor het Heilige der Heilige afgesloten was geweest, betekende dat door de dood van Jezus, de mens vrij tot God zou mogen naderen. Het tegelijkertijd opgewekt worden van vele doden sprak over het feit dat Jezus over de dood zou triomferen. Deze twee gebeurtenissen waren de voorafschaduw van een toekomstige opstanding uit de dood, die zou plaatsvinden op grond van de dood en opstanding van de Here Jezus. De belangrijkste vraag betreffende de dood van Jezus Christus is: "Stond Hij werkelijk uit de dood op?" Hij voorspelde dat Hij na een periode van drie dagen weer zou opstaan (Matthéüs 12 : 40) en we vinden in de Bijbel vele verklaringen van ooggetuigen dat Hij deze belofte heeft vervuld. Of de lezer Zijn opstanding aanvaardt als een feit, is afhankelijk van: (A) het geloof dat de lezer hecht aan de ooggetuigenverslagen in de Bijbel, (B) de geloofwaardigheid van de Bijbel (gebaseerd op vervulde profetieën, de eenheid van de Bijbel in de verslaggeving van oude geschiedenis enzovoorts) en (C) gebedsverhoring (van gebed in de Naam van Jezus) en het persoonlijke bewijs van de beleving van de lezer. Wij hebben echter in onze dagen ook de bevestiging door Josephus, een Joods historicus die kort na de tijd van Christus leefde, dat "Hij (Jezus) op de derde dag weer levend voor hen verscheen".⁶⁸

In dit hoofdstuk is u informatie aangereikt die het mogelijk maakt het leven van Jezus Christus te bezien vanuit een veel breder perspectief dan voorheen mogelijk was. Uit het in dit hoofdstuk aangeboden bewijsmateriaal blijkt dat Jezus Christus niet alleen werkelijk een historische persoon was, maar ook dat Hij in Zijn tijd een prominente persoonlijkheid was, van Wie de faam tot ver buiten de grenzen van Judea reikte. Het bewijs dat Hij de Zoon van God is, is zeer sterk en de profetieën zeggen ons dat Hij bij Zijn tweede komst zal worden gekroond tot Koning over alle volkeren. (Handelingen 1 : 9-11; Openbaring 19 : 11-20 : 6) In Openbaring 19 : 16 wordt geprofeteerd dat wanneer Jezus Christus terugkeert, Hij de titel "Koning der koningen" zal dragen. De moderne samenleving is wat betreft de werkelijke betekenis van deze zinsnede het spoor bijster geraakt. George Rawlinson vertelt in zijn verhaal over de geschiedenis van de Parthen, getiteld *The Sixth Great Oriental Monarchy*, dat het rijk Parthië een feodale samenleving was, waarin veel vazalkoningen trouw verschuldigd waren aan één overkoepelende keizer over Parthië. In het licht van dit feodale stelsel, voegde hij eraan toe:

"... Heersers over Parthië aanvaardden de titel "koning der koningen", die ook vaak op hun munten werd geslagen ...".⁶⁹

Rawlinson vertelde over een voorval dat bevestigt dat deze titel ook in de tijd van Jezus Christus door de Parthische keizer werd gebruikt. Hij beschrijft de gebeurtenissen die de aanleiding waren voor de Parthisch-Romeinse "top-conferentie" in het jaar 1 na Christus, enkele jaren na de geboorte van Jezus:

"Phraätaces (de keizer van Parthië) ... gaf antwoord aan Augustus door middel van een brief, waarin hij voor zichzelf de meest uitgelezen Parthische titel "Koning der koningen" gebruikte en de Romeinse keizer slechts aansprak met de titel "Caesar".⁷⁰

De voorspelling in het bijbelboek Openbaring, dat Jezus voor eeuwig als "Koning der koningen" zal regeren, krijgt nu een nieuwe betekenis! In de eerste eeuw na Christus konden de lezers hiervan nog begrijpen dat deze profetie voorspelde dat Jezus Christus, bij Zijn tweede komst, de titel zou erven van de keizers van Parthië. Jezus werd tijdens Zijn leven gewoontegetrouw "de Zoon van David" genoemd en al vóór Zijn geboorte werd voorspeld dat Jezus uiteindelijk "den troon van Zijn vader David" zou erven. Ook zou Hij "over het huis Jakobs Koning zijn in der eeuwigheid". (Lukas 1 : 32, 33) Duidelijk is dat Jezus zo'n troon tijdens Zijn menselijke leven niet heeft geërfd en bovendien kan een menselijke troon niet "eeuwig" bestaan. Na Zijn tweede komst kan Jezus echter wel voor "eeuwig" als de "Koning der koningen" op de aarde regeren. Wanneer Hij de titel (en de troon) erft van de Parthische keizers, dan zal Hij ook "de troon van Zijn vader David" erven. Deze profetie bevestigt niet alleen dat de keizers van Parthië letterlijk "op de troon van David" zaten, maar ook dat Jezus Christus Zelf een telg was uit het Huis der Arsaciden, een bloedverwant van de dynastie van Parthië! Ook de zendingsofdracht aan de twaalf apostelen bevestigt dat de Scythen en de Parthen afstammelingen waren van de tien stammen van Israël. In Matthéüs 10 : 5, 6 gaf Jezus de twaalf apostelen deze opdracht:

*"Deze twaalf heeft Jezus uitgezonden ... zeggende: Gij zult niet heengaan op den weg der heidenen ... Maar gaat **veel meer heen tot de verloren schapen van het huis Israëls**".*

De tien stammen van Israël (het "Huis Israël") waren op dat moment geestelijk (niet lichamelijk) "verloren". Tijdens Zijn dienstwerk bleven de apostelen bij Jezus, maar na Zijn dood gehoorzaamden ze Zijn gebod om naar de tien stammen van Israël te gaan. Vlak voordat Hij naar de hemel opsteeg vertelde Jezus Zijn apostelen in Handelingen 1 : 8:

*"... Gij zult Mijn getuigen zijn, zo te Jeruzalem, als in geheel Judea en Samaria, **en tot aan het uiterste der aarde**".*

Jezus had hen eerder naar de tien stammen van Israël gezonden en later zei Hij dat ze ook zouden gaan "tot aan het uiterste der aarde". Het is daarom duidelijk dat op dat moment ten minste een gedeelte van de afstammelingen van de tien stammen van Israël woonde aan "het uiterste der aarde" (met andere woorden: "op grote afstand van Judea"). Het boek Handelingen noemt slechts enkelen van de apostelen die na de hemelvaart van Jezus aanwezig waren in Judea. Dit wijst erop dat velen van hen Judea al spoedig hebben verlaten, om de tien stammen van Israël het evangelie te brengen. Onder de door de apostelen bezochte volkeren der aarde bestaan hierover vele legenden. We hebben al gelezen over Thaddeüs, die naar Noord-Mesopotamië werd gezonden om de Parthische vazalkoning Abgar te genezen en het evangelie aan zijn volk te verkondigen. Eusebius legde ook het volgende vast:

*"Intussen verspreidden de heilige apostelen ... zich over de hele wereld. De overlevering vertelt dat Thomas werd gekozen voor Parthië, Andreas voor Scythië, Johannes voor Azië ...".*⁷¹

De *Encyclopaedia Britannica* schrijft over Thomas:

*"Volgens overlevering stichtte St. Thomas de christelijke kerken in Malabar (India) en stak vervolgens over naar Mylapur, nu een buitenwijk van Madras, waar nog steeds de schrijn van zijn martelaarschap ... te vinden is op de berg St. Thomas, waar een kruis staat met een inscriptie in Pahlavi (Parthisch)".*⁷²

In hoofdstuk 8 deden we al uit de doeken hoe gedeelten van de tien stammen de koninkrijken van de "Saka" in India (ten oosten van Parthië) stichtten. De aanwezigheid van Thomas in India is dus in overeenstemming met de opdracht van de Here Jezus dat ze naar de tien stammen van Israël moesten gaan. Petrus schreef één van zijn brieven in Babylon, (1 Petrus 5 : 13) dat toen behoorde bij het Parthische rijk. Sommigen beweren dat Petrus het woord "Babylon" symbolisch gebruikte en daarmee "Rome" bedoelde, maar er staat in de tekst niets dat deze visie onderbouwt. Petrus begreep heus het verschil wel tussen de steden Babylon en Rome. Hij was een eenvoudig visser, die geen gebruik maakte van literaire of wetenschappelijke taalkunstjes. Petrus schreef "Babylon" en hij bedoelde de stad Babylon. Verschillende legenden vertellen dat de apostelen Thaddeüs, Matthias, Andreas, Bartholomeüs en Simon de Kanaäniet (of de "Zeloot") allen hebben geëvangeliiseerd in Armenië (of daar doorheen zijn getrokken).⁷³ Na de val van Samaria werd Armenië bevolkt door gedeelten van de tien stammen (zoals vermeld in hoofdstuk 4) en viel meestal onder de heerschappij van Parthië (hoewel dat vaak door Rome werd betwist).

Armenië was via het Kaukasusgebergte de toegangspoort tot Scythië. Het is dus waarschijnlijk dat naast Andreas nog andere apostelen op weg naar Scythië door Armenië zijn getrokken. In *Commentary on the Whole Bible* door Jamieson, Fausset en Brown, worden in de inleiding op 1 Johannes de volgende opmerkingen gemaakt:

"Augustinus ... zegt dat deze brief (1 Johannes) aan de Parthen werd geschreven. Beda ... zegt dat Athanasius ditzelfde getuigt. Met "de Parthen" kunnen bedoeld worden de Christenen die achter de Eufraat op Parthisch grondgebied woonden ... Wij kunnen leerstellig niet ontkennen dat Johannes tijdens zijn lange leven de Christenen in Parthië heeft bezocht".⁷⁴

Dit bevestigt dat het Christendom in Parthië diep wortel heeft geschoten en het is een aanwijzing dat daar verscheidene apostelen aanwezig zijn geweest. Let op hoe dit commentaar de zinsnede gebruikt die ook door Josephus werd gehanteerd (namelijk: "achter de Eufraat") om Parthisch grondgebied aan te duiden. Eén verslag zegt dat Judas in het noorden van Perzië (binnen Parthië) was.⁷⁵ Van Simon de Zeloot wordt vermeld dat hij op zendingsreis ging naar Noord-Afrika (ook naar de oude Punische steden in de buurt van Carthago), waarna hij doorreisde naar de Britse Eilanden,⁷⁶ waar hij, naar verluidt, is omgekomen. We onderzochten al eerder de legende over Viracocha, die in antiek Amerika "wonderen deed en bekering predikte". Was "Viracocha" één van de apostelen van Jezus Christus, die werkelijk naar "het uiterste der aarde" reisde?

Er bestaan nog veel meer legenden in de landen die werden bezocht door de twaalf apostelen, maar bovenstaande verhalen zijn voor dit hoofdstuk voldoende. Alle gebieden en landen die eerder in dit boek zijn besproken als plaatsen die werden bewoond door de tien stammen van Israël, worden ook genoemd als gebieden en landen die bezocht zijn door één of meer van de twaalf apostelen. Jezus stuurde Zijn apostelen naar de tien stammen van Israël. Deze legenden bevestigen dus alweer dat "de verloren schapen" van de tien stammen van Israël leefden in Parthië, Scythië, Armenië, de Punische streken in Noord-Afrika, de Britse Eilanden, de Saka koninkrijken in India en wellicht zelfs in het antieke Amerika. Dit hoofdstuk heeft ons laten zien hoe het leven van Jezus Christus in verband stond met de verhouding tussen het Romeinse Rijk en Parthië. Nu keren we weer terug naar het hoofdthema van dit boek (de geschiedenis van de tien stammen van Israël). Het volgende hoofdstuk zal het verhaal weer oppakken waar hoofdstuk 8 eindigde en kijken naar de trektochten van de tien stammen van Israël, na de val van Parthië in de derde eeuw na Christus.

Noten bij hoofdstuk 9

1. Josephus, *Antiquities of the Jews*, XVIII, III, 3
2. Wilken, *The Christians as the Romans Saw Them*, blz. 98
3. *Ibidem*, blz. 99, 100
4. *Ibidem*, blz. 49
5. Rawlinson, *The Sixth great Oriental Monarchy*, blz. 178-181
6. Josephus, *Antiquities*, XV, I, 2
7. Rawlinson, *The Sixth great Oriental Monarchy*, blz. 199-205
8. Rawlinson, *The Sixth great Oriental Monarchy*, blz. 216
9. *Ibidem*, blz. 210
10. *Ibidem*, blz. 185
11. *Young's Analytical Concordance to the Bible*, zie het woord "Wise", onder tussenkopje 8, blz. 1060
12. Josephus, *Antiquities*, XVIII, IX, 1
13. *Harper's Bible Dictionary*, "Herodes", blz. 385
14. *Encyclopaedia Britannica*, "Asia", deel 2, blz. 512
15. Rawlinson, *The Sixth great Oriental Monarchy*, blz. 117, 118
16. *Ibidem*, blz. 195-198
17. *Ibidem*, blz. 218, 219
18. *Ibidem*, blz. 213-215
19. Capt, *The Traditions of Glastonbury*, blz. 19
20. Capt, *Ibidem*, blz. 22
21. Capt, *Ibidem*, blz. 22
22. *Ibidem*, blz. 20
23. *Ibidem*, blz. 10
24. McBirnie, *The Search for the Twelve Apostles*, blz. 230
25. Capt, blz. 39-41
26. *Ibidem*, blz. 41
27. *Ibidem*, blz. 9
28. *Young's Analytical Concordance to the Bible*, zie "Lord", ondertitel 3, blz. 616, 617
29. Capt, blz. 9
30. *Young's Analytical Concordance to the Bible*, Hebrew Lexicon, het woord "Yeshuah", blz. 55
31. Capt, *The Traditions of Glastonbury*, blz. 7
32. Frye, *The Heritage of Persia*, blz. 200, 201
33. Rawlinson, *The Sixth great Oriental Monarchy*, blz. 425
34. Davies, *Voyagers to the New World*, blz. 125, 126
35. *Ibidem*, blz. 131
36. *Ibidem*, blz. 126, 127

37. *Ibidem*, blz. 36
38. Boland, *They all Discovered America*, blz. 303
39. *Encyclopedia Americana*, deel 26, "Toltec", blz. 829
40. Athy, "Foreign Influences on the Priesthood and Nobility of Pre-Columbian America", *Epigraphic Society Occasional Publications*, deel 17, 1988, blz. 114
41. *Ibidem*, blz. 114
42. *Ibidem*, blz. 115 (Athy citeert uit *Book of the Gods and Rites and the Ancient Calender* van Fray Diego Duran)
43. *Ibidem*, blz. 115
44. Morris, Walter, *Living Maya* (zoals geciteerd in *Epigraphic Society Occasional Publications*, deel 17, 1988, blz. 196
45. Stender, "The Cross of the Inca", *Epigraphic Society Occasional Publications*, deel 17, 1988, blz. 179-181
46. *Ibidem*, blz. 181-183
47. *Epigraphic Society Occasional Publications*, deel 17, 1988, blz. 255-266
48. *Ibidem*, blz. 261
49. Boland, blz. 277-280
50. Casson, *The Ancient Mariner*, blz. 174, 215, 235, 236
51. *Ibidem*, blz. 236
52. Boland, blz. 54-78
53. Fell, *Saga America*, blz. 31-35, 124-132, 153
54. *Ibidem*, blz. 168
55. *Ibidem*, blz. 168
56. Josephus, *Antiquities of the Jews*, XVIII, III, 3
57. *Ibidem*, XVIII, III, 3
58. McBirnie, *The Search for the Twelve Apostles*, blz. 36
59. Josephus, *Antiquities*, XVIII, III, 3
60. *Ibidem*, XVIII, III, 3
61. *Ibidem*, XVIII, III, 1, 2
62. McBirnie, blz. 203
63. *Encyclopaedia Britannica*, deel 8, "Eusebius of Caesarea", blz. 892
64. Eusebius, *The History of the Church*, I, 13
65. *Ibidem*, I, 13
66. *Ibidem*, I, 13
67. *Ibidem*, I, 13
68. Josephus, *Antiquities of the Jews*, XVIII, III, 3
69. Rawlinson, *The Sixth great Oriental Monarchy*, blz. 88
70. *Ibidem*, blz. 218
71. Eusebius, *The History of the Church*, III, 1

72. *Encyclopaedia Britannica*, deel 22, "Thomas, St", blz. 143
73. McBirnie, *The Search for the Twelve Apostles*, blz. 199, 202, 243
74. Jamieson, Fausset and Brown, *Commentary on the Whole Bible*, "Introduction to I John", blz. 1495
75. *Ibidem*, blz. 206
76. *Ibidem*, blz. 207-211